

Vuosikertomus 1999

Sisällysluettelo

Valio-konsernin viisivuotiskatsaus	4
Valio – maitoa moneen makuun	5
Valio-konsernin organisaatio	5
Toimitusjohtajan katsaus	6
Hallintoneuvosto, hallitus, tilintarkastaja	7
Hallituksen toimintakertomus	8
Konsernin tuloslaskelma	11
Konsernin tase	12
Konsernin rahoituslaskelma	14
Emoyhtiön tuloslaskelma	15
Emoyhtiön tase	16
Emoyhtiön rahoituslaskelma	18
Konsernin ja emoyhtiön liitetiedot	19
Emoyhtiön voitonjakoehdotus	28
Tilintarkastuskertomus	29
Hallintoneuvoston lausunto	29
Maidonhankinta	30
Tuottajayhteydet	30
Tuotanto- ja tukipolitiikka	31
Valio brandilla on arvotausta	32
Valio Tuoretuotteet ja Valiojäätelö	33
Valio Juustot, Ravintorasvat ja Jauheet	36
Valio Kotimaan myynti ja Valiojakelu	39
Tutkimus ja tuotekehitys	40
Valio Oy:n omistajat	42
Valio-konserni ja omistajameijerit	42
Valio-konsernin osoitteita	43

Valio-konsernin viisivuotiskatsaus

	1999	1998	1997	1996	1995
Liikevaihto milj. mk	7 454,0	7 623,5	8 075,2	7 847,0	8 189,6
Kehitys %	-2,2	-5,6	2,9	-4,2	-6,8
- Kotimaa milj. mk	5 243,5	5 293,2	5 570,7	5 866,5	6 583,4
Kehitys %	-0,9	-5,0	-5,0	-10,9	+0,1
- Ulkomaantoiminnot milj. mk	2 210,5	2 330,3	2 504,5	1 980,5	1 606,3
Kehitys %	-5,1	-7,0	26,5	23,3	-27,3
Taseen loppusumma milj. mk	3 963,4	4 097,9	4 501,6	4 457,8	4 575,1
Vieras pääoma % taseesta ¹⁾	54,8	56,5	54,1	53,2	53,6
Oma pääoma + varaukset % taseesta ¹⁾	45,2	43,5	45,9	46,8	46,4
Henkilöstökulut milj. mk	846,8	871,9	898,2	860,7	935,5
Henkilöstö keskimäärin	4 215	4 517	4 537	4 801	5 101
Vaihto-omaisuus milj. mk	837,8	733,0	739,8	771,5	749,8
Investoinnit milj. mk	197,2	329,0	248,5	211,9	279,1
Suunnitelman mukaiset poistot milj. mk	287,0	282,4	290,3	310,4	299,5

¹⁾ Vuosien 1999 ja 1998 luvuissa on huomioitu vapaaehtoisten varausten ja poistoeron siirrot omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Valio - maitoa moneen makuun

Valio perustettiin vuonna 1905 osuusmeijereiden vientiyritykseksi. Viennistä toiminta on laajentunut maidon jalostukseen ja markkinointiin kotimaassa ja ulkomailla. Tänä päivänä Valio on Suomen suurin meijeriyrittäjä, joka on markkinajohtaja kaikissa keskeisissä maitotuotteissa. Valio tunnetaan laajasti myös ulkomailla.

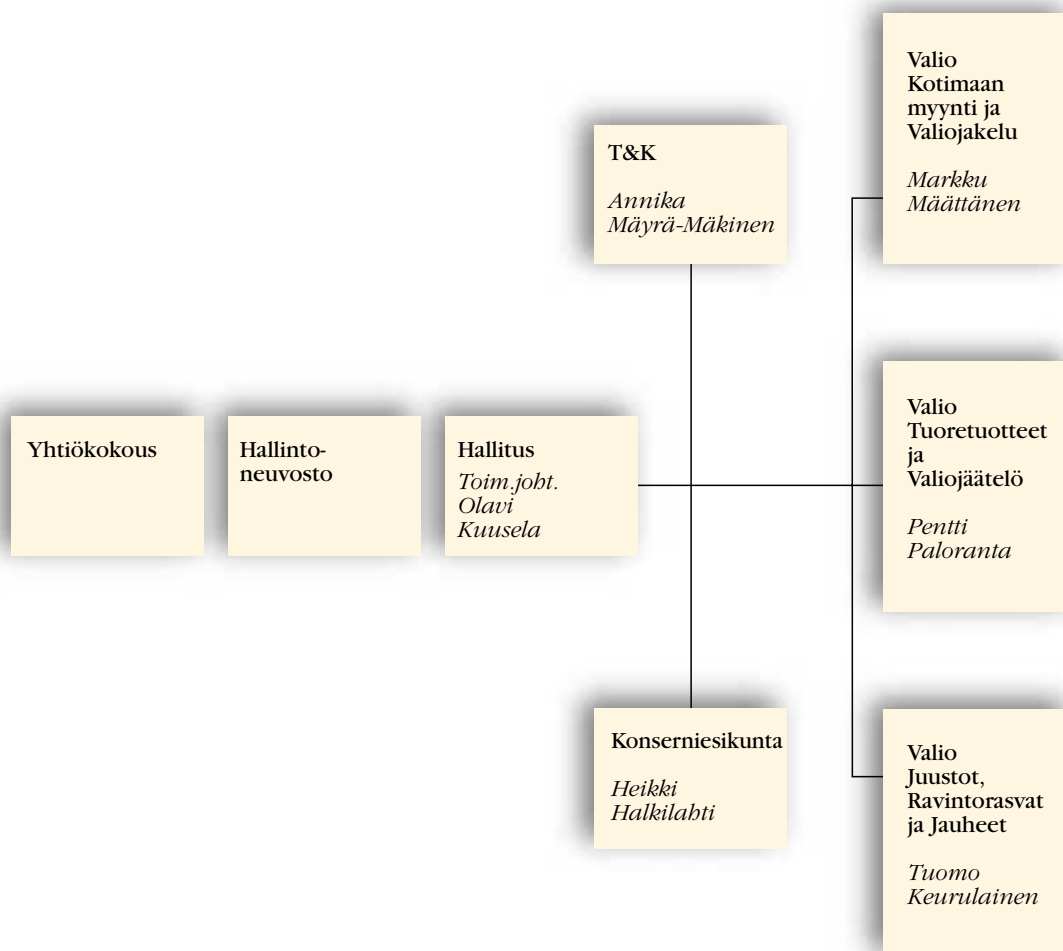
Valio merkitsee suomalaisille maidontuottajille varmaa ja luotettavaa markkinakanaavaa, joka mahdollistaa elinkeinon harjoittamisen. Omistajina on 34 meijeriosuuskuntaa, joilla on maidontuottajajäseniä 16 600.

Kuluttajalle Valio on laadun tae. Valio on Suomen tunnetuimpia tuotemerkkejä. Valikoimissa on noin 800 tuotenimikettä. Tuotteita kehitetään jatkuvasti kuluttajien toiveiden mukaisesti siten, että jokainen Valion tuotteiden ystävä löytää haluamansa maun, rasvapitoisuuden, pakkauskoon sekä muiden ominaisuuksien mukaan.

Kaupalle Valio on aktiivinen yhteistyökumppani, jonka kanssa kehitetään uudenlaisia, kuluttajien toivomusten mukaisia toimintatapoja.

Valio tarjoaa hyvänmakuisia, luonnonläheisiä, terveellisiä ja turvallisia elintarvikkeita. Tuoreena joka päivä.

Valio-konsernin organisaatio 1.1.2000

Toimitusjohtajan katsaus

Mennyt vuosikymmen jää maitoalalla historiaan muutosten vuosikymmenenä. Keskeinen huolenaihe on ollut kannattavuuden turvaaminen siten, että kotimainen maidontuotanto jatkuu myös pitkällä aikavälillä. Vallitsevaa yhä jatkuvassa kehityksessä on ollut tilojen lukumäärän aleneminen ja jalostuskapasiteetin sopeuttaminen yhdessä kustannustehokkuuden parantamisen kanssa.

Maidon keräilymäärät kasvoivat viime vuonna valtakunnan kehityksen mukaisesti. Ulkomaan tytäryhtiöiden talous ja myös myynti kehittyivät suotuisasti, erityisesti Yhdysvalloissa selvästi odotettua paremmin. Viron ja Ruotsin yhtiöissä kehitys oli rohkaiseva. Viennin ja kansainvälisten toimintojen osuus oli noin kolmannes Valio-konsernin liikevaihdosta, ja se on edelleen kasvussa.

to yhdessä vahvojen eettisten arvojen kanssa ovat kivijalka, jonka varaan koko maitoketju rakentuu. Huolenpito ketjun kaikista osista antaa meille etua, jota kilpailijoiden on vaikea jäljitellä.

Valio brandin vahvuudet ovat huippulaatu, tuoreus ja turvallisuus sekä jatkuva kehittyminen. Jokainen meistä rakentaa omalla työllään brandin lisäarvoa. Brandin vaaliminen on menestyksemme avainasia. Avoin ja rakentava yhteistyö asiakas-ketjujen, eri sidosryhmien ja muiden alan osaajien kanssa varmistaa sen, että toimintamme lopputuotemarkkinoilla on onnistunutta. Vahvalla kotimaan markkina-aseamalla luomme edellytyksiä menestyä myös rajojemme ulkopuolella, viedä tuote-osaamistamme ja sillä aikaansaatuja tuotteita sekä hyödyntää erilaisten liittoutumien voimaa.

Sekä kotimaassa että kansainvälisillä markkinoilla Valior ryhmän menestys perustuu lähialueiden tunteeseen ja osaamisen hyödyntämiseen erikoisalueilla. Onnistuminen edellyttää oikeutta toimia samoilla kilpailukeinoilla ja -välineillä kuin ympäröivä yritysmaailma.

Olen vakuuttunut, että omistajilamme, valiolaisilla maidontuottajilla, on kyky ja myös vahva halu nähdä asiat riittävän laajasti, tavoitteena koko elinkeinon tulevaisuuden turvaaminen pitkällä tähtäyksellä. Uskon myös, että henkilöstö on valmis ottamaan vastaan uusia haasteita ja kehittämään työyhteisöään yrityksenä, jonka ilmapiiri on avoin ja palkitseva sekä ammattiosaamista vahvistava. Valio haluaa edelleenkin olla kumppani, jonka kanssa tulevaisuutta on hyvä rakentaa.

Kiitän kaikkia valiolaisia tuottajia sekä henkilöstöä merkittävästä työpanoksesta, ja toivotan samalla uudet tuottajat tervetulleiksi yhteistyöhön. Erityinen kiitos kuuluu edeltäjälleni vuorineuvos Matti Kavetvuolle, jonka aikana Valio koki suuret muutokset. Kiitän myös yhteistyökumppaneitamme ja sidosryhmiämme rakentavasta yhteistyöstä, ja toivon, että sama yhteistyön henki ja tekemisen tahto valitsevat myös tulevina aikoina.

Olavi Kuusela

Valion toimitusjohtajana, vuorineuvos Matti Kavetvuon seuraajana, aloitti vuositubannan vaihteessa agronomi Olavi Kuusela (oik.)

Valior yhmässä vuosikymmen oli uudistumisen aikaa. Valion yhtiöittäminen, kansainvälistymisen vahvistaminen ja siirtyminen avoimeen markkinatalouteen merkitsivät muutosta, josta selviytyminen on vaatinut kaikilta tahoilta asioiden ja toimintatapojen perusteellista uudelleen arviointia. Taloudellinen menestyminen osoittaa, että näissä asioissa on onnistuttu vähintäänkin tyydyttävästi, joskin vuosikymmenen lopulla suotuisa kehitys katkesi niin alan ulkopuolisten kuin sisäistenkin syiden vuoksi.

Viime vuosi sujui Valio-konsernissa taloudellisesti tyydyttävästi, vaikka Venäjän kaupan vaikeudet jatkuivat, maitojauheiden maailmanmarkkinahinnat olivat alhaiset ja kotimaassa käytiin edelleen hintasotaa. Nopeilla kustannusleikkauksilla ja tiukalla operatiivisella ohjauksella kompensoitiin myyntituottojen jälkeensä. Tuotannon rationalisointia jatkettiin, ja keskittämällä luotiin kilpailukykyä, joka mahdollisti maidon tilityshinnan säilyttämisen edellisen vuoden tasolla, huolimatta maitotuotteiden myyntihinnan laskusta. Valion markkinaosuudet säilyivät ennallaan.

Alkanutta vuosikymmentä voi uumoilla maitoalalle vähintään yhtä merkittävänä kuin edellistä. Edessä olevat ratkaisut niin EU:ssa kuin maailmanlaajuisesti vaikuttavat koko alan tulevaisuuteen. Niistä riippuu, miten ja minkälaista maidontuotantoa ja jalostusta Suomessa on mahdollista harjoittaa.

On toivottavaa, että päättäjät eri tahoilla ymmärtävät tulevaisuudessa tämän keskeisen perusravinnon arvon ja ovat turvaamassa kestävä kehitystä, suomalaisen maaseudun elinvoimaisuutta sekä puhtaita, turvallisia elintarvikkeita. Maitoon perustuvien elintarvikkeiden tuotekehitysnäkymät ovat hyvät. Edellytyksenä kuitenkin on, että suomalainen maidontuottaja voi turvallisesti mielin katsoa tulevaisuuteen ja tuottaa edelleenkin laadukasta maitoa.

Valiolla on pitkät perinteet johtavana maitoalan yrityksenä sekä kotimaassa että Euroopassa. Tuotekehitystoiminta ja teknologinen osaaminen, jotka ovat myös maailmanlaajuisesti kilpailukykyisiä, antavat hyvän pohjan menestymiselle kuluttajamarkkinoilla. Alkutuotannon osaaminen ja valiolaisten maidontuottajien ja henkilöstön korkea ammattitai-

HALLINTONEUVOSTO

	vuodesta	erovuorossa		vuodesta	erovuorossa
Seppo Hakola maanviljelijä, Kuortane puheenjohtaja	1994	2002	Reino Parkko maanviljelijä, Elimäki 21.4.1999 alkaen	1999	2001
Markku Heikkinen maanviljelijä, Tohmajärvi varapuheenjohtaja 21.4.1999 saakka	1991	2000	Antti Rauhamaa maanviljelijä, Kärkölä	1998	2000
Osmo Sikanen maanviljelijä, Joroinen varapuheenjohtaja 21.4.1999 alkaen	1991	2002	Airi Raussi emäntä, Anjalankoski 21.4.1999 saakka	1996	
Kauko Ali-Rantala maanviljelijä, Punkalaidun 21.4.1999 alkaen	1999	2002	Terttu Repo juustolatyöntekijä, Haapavesi henkilökunnan edustaja	1999	2001
Pertti Hahl maanviljelijä, Mikkelin mlk 21.4.1999 saakka	1995		Pentti Santala maanviljelijä, Kauhajoki	1997	2000
Kari Harsia vastaanoton ohjaaja, Seinäjoki henkilökunnan edustaja	1996	2001	Matti Siitonen maanviljelijä, Parikkala	1998	2001
Toivo Heikkilä maanviljelijä, Haapajärvi	1996	2000	Reino Tapani toimitusjohtaja, Turku 21.4.1999 saakka	1992	
Maija-Leena Heiniö emäntä, Kisko 21.4.1999 alkaen	1999	2000	Juhani Väänänen maanviljelijä, Maaninka	1995	2001
Pertti Heinonen maanviljelijä, Oripää 21.4.1999 saakka	1992		HALLITUS		
Eero Hiironen talousneuvos, Saarijärvi	1991	2001	Kari Inkinen maanviljelijä, Ruokolahti puheenjohtaja	1997	2002
Hannu Kainu maanviljelijä, Kyyjärvi	1997	2002	Tauno Uitto maanviljelijä, Tyrnävä varapuheenjohtaja	1996	2001
Matti Karvo maanviljelijä, Rovaniemen mlk	1994	2001	Matti Kavetvuo toimitusjohtaja, Helsinki 31.12.1999 saakka	1992	
Matti Lehtinen maanviljelijä, Tammela 21.4.1999 alkaen	1999	2002	Olavi Kuusela toimitusjohtaja, Helsinki 1.1.2000 alkaen	2000	2002
Pekka Lestinen maanviljelijä, Sysmä	1998	2001	Juhani Hörkkö maanviljelijä, Koski Tl	1998	2000
Eino Lumiaho maanviljelijä, Vihanti	1998	2001	Esa Juntunen maanviljelijä, Vieremä	1998	2000
Tapio Malmiharju maanviljelijä, Artjärvi	1996	2000	TILINTARKASTAJA		
Martti Nevalainen maanviljelijä, Valtimo	1994	2002	SVH Pricewaterhouse Coopers Oy, KHT-yhteisö, Helsinki		
Heikki Olkkonen maanviljelijä, Alavus	1988	2002	Tauno Haataja, KTM KHT		
Riku Ollikainen maanviljelijä, Lapinlahti	1981	2000			

Hallituksen toimintakertomus 1.1.1999 - 31.12.1999

YLEISTÄ

Valio-konsernin tulos oli 39 Mmk eli 14 Mmk suurempi kuin edellisenä vuonna. Tulokset ovat vertailukelpoiset, koska molempina vuosina on maidosta maksettu lähes samaa yksikköhintaa.

Tuloskehitys parani heikon alkuvuoden 1999 jälkeen, ja myönteinen kehitys jatkui loppuvuoden ajan. Keväällä 1999 käynnistettiin kustannusten sopeutusohjelma. Sen vaikutukset ovat merkittäviä vielä alkaneenakin vuonna.

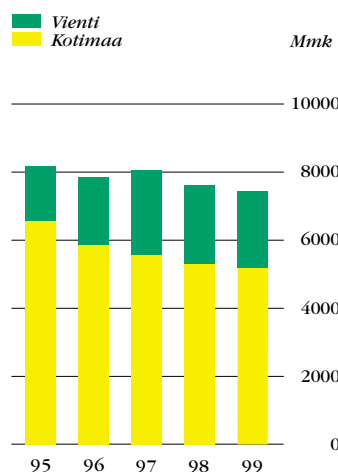
Valio vastaanotti kotimaassa maitoa 1 585 miljoonaa litraa eli saman määrän kuin edellisenä vuonna. Valiolle maitoa toimittavien omistaja-osuuskuntien hankintaosuus pieneni 0,8 prosenttia edellisvuotisesta ja oli 68,2 prosenttia. Loppuvuodesta tapahtuneiden tuottajasiirtymisten johdosta oli hankintaosuus 69 prosent-

tia joulukuussa 1999, kun se vuotta aiemmin oli 67,5 prosenttia. Kaikkiaan Valio-konserni vastaanotti 1 771 miljoonaa litraa maitoa, jossa on mukana maidonhankinta Valion meijereihin USA:ssa ja Virossa.

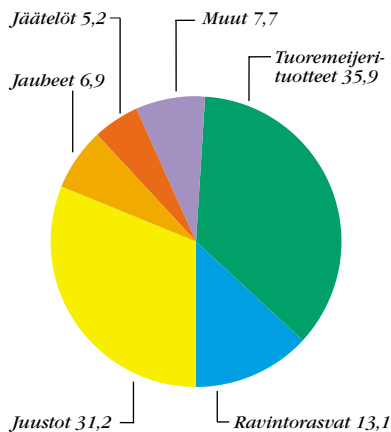
Liikevaihto kotimaahan laski yhden prosentin. Nestemäisten maitovalmisteiden liikevaihto pieneni edelleen kovana jatkuneen hintakilpailun takia. Muiden tuoteryhmien liikevaihto kasvoi. Juuston ja jäätelön markkinaosuudet olivat edellisen vuoden tasolla nestemäisten maitovalmisteiden ja ravintorasvojen pienenemyssä jonkin verran.

Ulkomaantoiminnan liikevaihto pieneni viisi prosenttia. Vienti Suomesta väheni 12 prosenttia. Eniten supistui juustojen ja jauheiden vienti. Ulkomaisten tytäryhtiöiden liikevaihto kasvoi 11 prosenttia. Yhdysvaltain ja Ruotsin tytäryhtiöiden liikevaihdot kasvoivat merkittävästi.

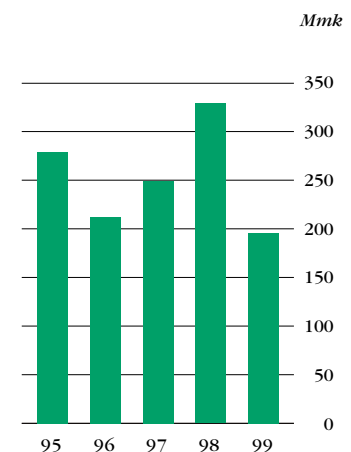
VALIO-KONSERNIN LIIKEVAIHTO

VALIO-KONSERNIN LIIKEVAIHDON JAKAUMA PROSENTTEINA 1999

VALIO-KONSERNIN INVESTOINNIT

OSAKKAAT JA OSAKEPÄÄOMA

Osaksmäärä väheni tilikauden aikana sulautumisten myötä kolmella ja myynnin kautta yhdellä. Osakkaita oli tilikauden päättyessä 34.

Valio Oy:n kokonaan maksettu osakepääoma on 586 340 000 markkaa.

MUUTOKSET KONSERNIRAKENTEES- SA

Valio myi tilikauden aikana omistamansa osuuden Valio International Middle East (Holding) SAL -nimisestä yhtiöstä.

Valion omistusosuus Yoplait Valio Nord Oy:ssä pieneni tasaomistuksesta 49 prosenttiin.

TUTKIMUS JA TUOTEKEHITYS

Tuotekehityksessä työskenteli 120 henkilöä. Heistä noin kolmannes keskittyi pitkäntähtäimen strategisiin kehitysprojekteihin. Terveysvaikutteiset maitotuotteet ovat yksi tutkimuksen ja tuotekehityksen painopistealueista.

Valion tutkimus- ja tuotekehityskustannukset olivat vuonna 1999 yhteensä 52 Mmk (50 Mmk vuonna 1998), mikä vastaa 0,7:ää prosenttia liikevaihdosta (0,7 % vuonna 1998).

LIKEVAIHTO/KONSERNI

Konsernin liikevaihto oli 7 454 Mmk (7 624 Mmk). Kotimaan liikevaihto oli 5 243 Mmk (5 293 Mmk). Ulkomaantoiminnan (vientä Suomesta ja ulkomaiset tytäryhtiöt) liikevaihto oli 2 211 Mmk (2 331 Mmk).

LIKEVAIHTO/EMOYHTIÖ

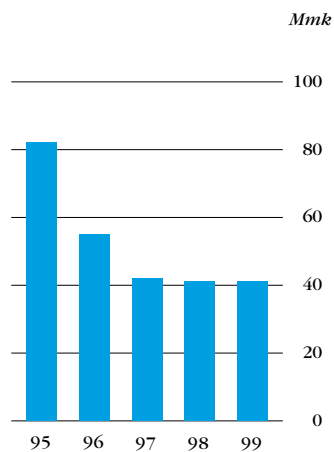
Valio Oy:n liikevaihto oli 6 703 Mmk (6 944 Mmk). Kotimaan liikevaihto oli 5 243 Mmk (5 291 Mmk). Viennin liikevaihto oli 1 460 Mmk (1 653 Mmk).

INVESTOINNIT

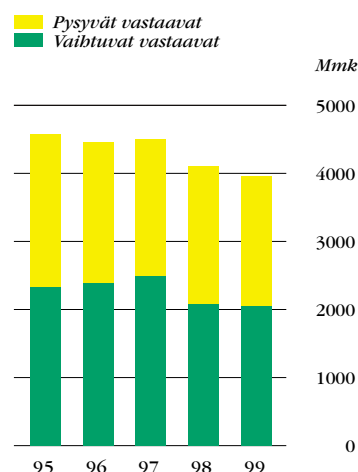
Konsernin bruttoinvestoinnit olivat 197 Mmk (329 Mmk) eli 2,6 prosenttia (4,3 %) liikevaihdosta. Rakennuksiin ja maa-alueisiin investoitiin 18 Mmk. Kone- ja laiteinvestoinnit olivat 146 Mmk.

Osakkeisiin ja osuuksiin investoitiin 2 Mmk ja muihin pitkävaikutteisiin menoihin 31 Mmk. Konsernin nettoinvestoinnit olivat 181 Mmk (301 Mmk).

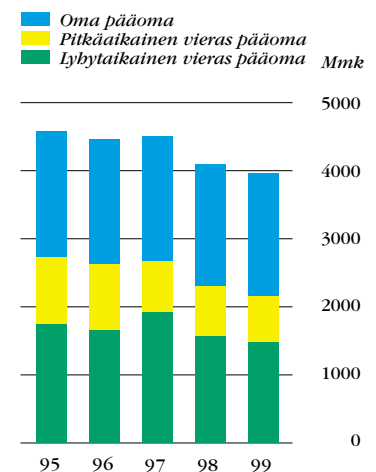
VALIO-KONSERNIN
NETTOKORKOMENOT

VALIO-KONSERNIN TASEEN
RAKENNE, VASTAAVAA

VALIO-KONSERNIN TASEEN
RAKENNE, VASTATTAVAA

RAHOITUS

Konsernin ja emoyhtiön maksuvalmius säilyi koko tilikauden tyydyttävänä. Rahat ja pankkisaamiset sekä talletukset olivat tilivuoden päättyessä 529 Mmk, kun vastaava luku oli vuoden alkaessa 639 Mmk. Vaihtomaisuus oli tilikauden päättyessä 838 Mmk ja alussa 733 Mmk. Korolliset velat olivat tilikauden lopussa 619 Mmk ja alussa 683 Mmk. Netto-rahoituskulut olivat 35 Mmk (42 Mmk) eli 0,5 prosenttia (0,6 %) konsernin liikevaihdosta. Nettokorkokulut olivat 41 Mmk (41 Mmk).

TULOS

Konsernin tulos ennen satunnaisia eriä on 22 Mmk (37 Mmk). Tilivuoden verot olivat +15 Mmk (-9 Mmk). Tilikauden voitto on 39 Mmk (25 Mmk).

Emoyhtiön tulos ennen satunnaisia eriä on 15 Mmk (15 Mmk). Suunnitelman mukaisten ja verotuspoistojen erotus oli +72 Mmk (+51 Mmk). Tehdyt poistot ovat elinkeinoverolain sallimissa maksimeissa. Tilivuoden verot olivat 11 Mmk (21 Mmk). Tilikauden voitto on 77 Mmk (66 Mmk).

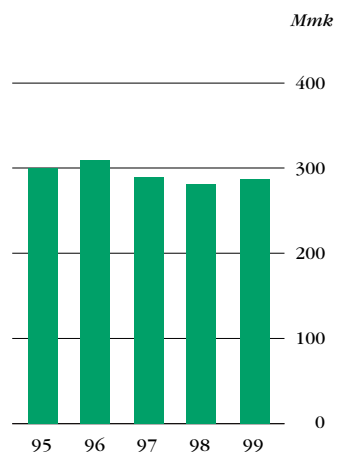
VUOSI 2000

Vuosituhanne vaihde sujui ongelmitta.

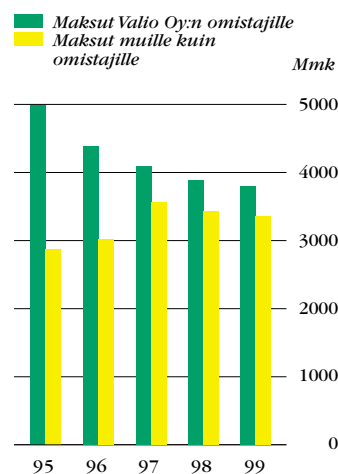
Alkaneen vuoden tulos- ja tilityskäynnäkymät ovat viime vuoden tasolla.

Tammikuussa 2000 tehtiin sopimus Kainuun Osuusmeijerin ja Osuuskunta Maito-Pirkan toimintojen yhdistämisestä Valioon. Sopimus odottaa kilpailuviranomaisten hyväksymistä. Myönteinen päätös lisää toiminnan määrää, mutta aiheuttaa siirtymävaiheessa myös kertaluonteisia kuluja.

VALIO-KONSERNIN
SUUNNITELMAN MUKAISET
POISTOT

VALIO-KONSERNIN KULUJEN
JAKAUMA

KONSERNIN TUOSLASKELMA

	1999	1998
LIKEVAIHTO	7 453 991	7 623 512
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) / vähennys (-)	71 606	-5 623
Liiketoiminnan muut tuotot	145 410	164 947
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	5 207 625	5 217 442
Varastojen lisäys (-) / vähennys (+)	-16 902	-10 482
Ulkoiset palvelut	109 180	118 589
	-5 299 903	-5 325 549
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	665 293	674 878
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	108 680	112 163
Muut henkilösivukulut	72 876	84 849
	-846 849	-871 890
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	270 268	266 905
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä	6 500	5 432
Vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset	66	-
Konserniliikkeen arvonalentumiset	18 847	18 888
Konsernireservin vähennys	-2 109	-3 404
	-293 572	-287 821
Liiketoiminnan muut kulut	-1 173 590	-1 218 610
LIKEVOITTO	57 093	78 966
Rahoitustuotot ja -kulut		
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista		
Muilta	3 601	3 706
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Muilta	21 815	40 089
Osuus osakkuusyritysten voitoista	399	-808
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista	-200	-
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Muille	-60 451	-85 130
	-34 836	-42 143
VOITTO ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	22 257	36 823
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	5 092	2 915
Satunnaiset kulut	-2 475	-6 354
	2 617	-3 439
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	24 874	33 384
Tuloverot	-6 365	-22 461
Laskennallisen verovelan muutos	21 016	13 528
Tilikauden voitto ennen vähemmistöosuutta	39 525	24 451
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	6	-215
KONSERNIN TILIKAUDEN VOITTO	39 519	24 666

Kaikki luvut 1 000 markkina

KONSERNIN TASE

VASTAAVAA	31.12.1999	31.12.1998
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	7 171	6 582
Liikearvo	15 374	34 303
Muut pitkävaikutteiset menot	83 460	82 898
	106 005	123 783
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	74 485	75 915
Rakennukset ja rakennelmat	736 002	791 131
Koneet ja kalusto	846 158	845 005
Muut aineelliset hyödykkeet	16 783	16 716
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	27 990	65 077
	1 701 418	1 793 844
Sijoitukset		
Osuudet saman konsernin yrityksissä	16 974	16 974
Osakkuusyhtiöosakkeet ja -osuudet	7 303	7 078
Muut osakkeet ja osuudet	77 236	73 117
	101 513	97 169
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	140 766	139 744
Keskeneräiset tuotteet	93 992	88 059
Valmiit tuotteet / tavarat	599 993	501 310
Muu vaihto-omaisuus	3 035	3 851
	837 786	732 964
Saamiset		
Pitkäaikaiset		
Lainasaamiset	1 167	1 217
Muut saamiset	5 977	6 321
	7 144	7 538
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	547 563	556 154
Saamiset omistusyhteisyrityksiltä	721	999
Lainasaamiset	14	31
Muut saamiset	86 217	77 267
Siirtosaamiset	45 893	68 827
	680 408	703 278
Rahoitusarvopaperit		
Muut osakkeet ja osuudet	-	30 000
Muut arvopaperit	474 102	530 889
	474 102	560 889
Rahat ja pankkisaamiset	54 974	78 443
VASTAAVAA YHTEESÄ	3 963 350	4 097 908

Kaikki luvut 1 000 markkoina

VASTATTAVAA	31.12.1999	31.12.1998
OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma	586 340	586 340
Muut rahastot		
Muut rahastot	58 321	45 093
Edellisten tilikausien voitto	1 098 566	1 116 903
Tilikauden voitto	39 519	24 666
VÄHEMMISTÖOSUUS		
	70	138
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	7 190	7 540
KONSERNIRESERVI		
	1 595	3 704
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	276 671	321 297
Laskennallinen verovelka	205 770	218 964
Muut velat	199 092	197 787
	681 533	738 048
Lyhytaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	141 579	108 120
Saadut ennakot	4 122	4 735
Ostovelat	1 058 059	1 048 487
Velat omistusyhteisyrityksille	6 186	953
Muut velat	112 523	245 025
Siirtovelat	167 747	168 156
	1 490 216	1 575 476
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 963 350	4 097 908

Kaikki luvut 1 000 markkoina

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	1999	1998
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikevoitto	57 093	78 966
Oikaisut liikevoittoon	280 744	281 635
Käyttöpääoman muutos	-81 642	-63 959
Maksetut korot ja maksut	-56 279	-74 544
Saadut osingot	3 601	3 706
Saadut korot ja muut rahoitustuotot	22 164	34 143
Maksetut verot / Saadut palautukset	9 023	-37 830
Liiketoiminnan rahavirta	234 704	222 117
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit muihin sijoituksiin	-2 509	-42 177
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-194 682	-288 096
Luovutustulot muista sijoituksista	1 034	10 584
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	18 939	20 821
Investointien rahavirta	-177 218	-298 868
KASSAVIRTA ENNEN RAHOITUSTA	57 486	-76 751
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Pitkäaikaisten lainojen nostot	107 765	160 463
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-202 668	-143 969
Pitkäaikaisten saamisten lisäys (-) / vähennys (+)	394	70
Lyhytaikaisten velkojen lisäys (+) / vähennys (-)	-46 075	-188 235
Maksetut osingot	-35 181	-58 634
Muut	8 023	-12 024
Rahoituksen rahavirta	-167 742	-242 329
RAHAVAROJEN MUUTOS	-110 256	-319 080
Rahavarat 1.1.	639 332	958 412
RAHAVARAT 31.12.	529 076	639 332

Kaikki luvut 1 000 markkoina

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA

	1999	1998
LIKEVAIHTO	6 702 778	6 943 941
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) / vähennys (-)	44 370	15 759
Liiketoiminnan muut tuotot	137 625	157 440
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	4 673 945	4 757 220
Varastojen lisäys (-) / vähennys (+)	-849	-1 863
Ulkopuoliset palvelut	102 143	110 394
	-4 775 239	-4 865 751
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	583 711	605 688
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	105 171	108 819
Muut henkilösivukulut	64 623	76 500
	-753 505	-791 007
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	250 970	250 867
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä	6 500	5 432
	-257 470	-256 299
Liiketoiminnan muut kulut	-1 054 811	-1 123 803
LIKEVOITTO	43 748	80 280
Rahoitustuotot ja -kulut		
Tuotot osuuksista saman konsernin yrityksissä	72	-
Tuotot osuuksista omistusyhteisyhteisöissä	174	298
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista		
Muilta	3 599	3 226
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	388	3 272
Muilta	19 410	38 007
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista	-1 517	-40 000
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksille	-63	-3 699
Muille	-50 408	-66 370
	-28 345	-65 266
VOITTO ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	15 403	15 014
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	4 100	22 605
Satunnaiset kulut	-3 847	-1 000
	253	21 605
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	15 656	36 619
Tilinpäätössiirrot		
Poistoeron lisäys (-) / vähennys (+)	72 416	51 143
Tuloverot	-11 469	-21 523
TILIKAUDEN VOITTO	76 603	66 239

Kaikki luvut 1 000 markkoina

EMOYHTIÖN TASE

VASTAAVAA	31.12.1999	31.12.1998
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	6 963	6 351
Muut pitkävaikutteiset menot	79 293	81 645
	86 256	87 996
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	72 467	72 567
Rakennukset ja rakennelmat	712 246	764 954
Koneet ja kalusto	805 316	804 505
Muut aineelliset hyödykkeet	361	348
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	25 362	64 221
	1 615 752	1 706 595
Sijoitukset		
Osuudet saman konsernin yrityksissä	189 383	190 727
Osuudet omistusyhteisyhteisöissä	7 284	7 293
Muut osakkeet ja osuudet	77 232	72 400
	273 899	270 420
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	127 739	129 415
Keskeneräiset tuotteet	93 946	88 023
Valmiit tuotteet / tavarat	431 277	389 489
Muu vaihto-omaisuus	3 035	3 851
	655 997	610 778
Saamiset		
Pitkäaikaiset		
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	24 734	24 466
Lainasaamiset	-	14
Muut saamiset	5 977	6 321
	30 711	30 801
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	429 323	447 719
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	66 094	41 366
Saamiset omistusyhteisyhteisöiltä	-	999
Lainasaamiset	14	31
Muut saamiset	71 045	78 095
Siirtosaamiset	38 022	59 993
	604 498	628 203
Rahoitusarvopaperit		
Muut osakkeet ja osuudet	-	30 000
Muut arvopaperit	470 013	530 881
	470 013	560 881
Rahat ja pankkisaamiset	20 165	37 851
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 757 291	3 933 525

Kaikki luvut 1 000 markkoina

VASTATTAVAA	31.12.1999	31.12.1998
OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma	586 340	586 340
Muut rahastot Vararahasto	35 580	35 580
Edellisten tilikausien voitto	635 032	603 974
Tilikauden voitto	76 603	66 239
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ		
Poistoero	706 586	779 002
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	7 190	7 540
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	164 304	251 409
Muut velat	192 524	131 715
	356 828	383 124
Lyhytaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	87 096	88 821
Saadut ennakot	-	1 427
Ostovelat	1 001 416	982 371
Velat saman konsernin yrityksille	7 559	2 889
Velat omistusyhteisyrityksille	3 578	953
Muut velat	107 164	250 787
Siirtovelat	146 319	144 478
	1 353 132	1 471 726
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 757 291	3 933 525

Kaikki luvut 1 000 markkoina

EMOYHTIÖN RAHOITUSLASKELMA

	1999	1998
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikevoitto	43 748	80 280
Oikaisut liikevoittoon	256 131	238 195
Käyttöpääoman muutos	-29 860	-52 727
Maksetut korot ja maksut	-47 471	-59 483
Saadut osingot	3 845	3 524
Saadut korot ja muut rahoitustuotot	20 147	35 333
Maksetut verot / Saadut palautukset	3 919	-36 892
Liiketoiminnan rahavirta	250 459	208 230
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit muihin sijoituksiin	-3 245	-60 967
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-178 630	-267 008
Luovutustulot muista sijoituksista	1 797	141 344
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	16 259	20 393
Investointien rahavirta	-163 819	-166 238
KASSAVIRTA ENNEN RAHOITUSTA	86 640	41 992
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Pitkäaikaisten lainojen nostot	60 953	93 870
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-140 192	-175 331
Pitkäaikaisten saamisten lisäys (-) / vähennys (+)	231	65 741
Lyhytaikaisten velkojen lisäys (+) / vähennys (-)	-81 258	-290 179
Maksetut osingot	-35 181	-58 634
Maksetut konserniavustukset	-1 500	-1 000
Muut	1 753	22 605
Rahoituksen rahavirta	-195 194	-342 928
RAHAVAROJEN MUUTOS	-108 554	-300 936
Rahavarat 1.1.	598 732	899 668
RAHAVARAT 31.12.	490 178	598 732

Kaikki luvut 1 000 markkoina

KONSERNIN JA EMOYHTIÖN LIITETIEDOT

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERUSTEET

Tilinpäätös vertailutietoineen on laadittu uuden kirjanpitolain mukaisesti.

Konsernitilinpäätös sisältää ne tytäryhtiöt, joista emoyhtiö omistaa joko suoraan tai välillisesti yli 50 % äänivallasta. Kiinteistöyhtiöitä ei ole sisällytetty konsernitilinpäätökseen. Mikäli ne olisi konsolidoitu, niillä ei olisi ollut vaikutusta konsernin vaapaaseen omaan pääomaan. Konsernitilinpäätös on laadittu hankintamenetelmän mukaisesti. Konsernitilinpäätöstä laadittaessa on eliminoitu konsernin sisäinen liikevaihto,

sisäiset tuotot ja -kulut, sisäinen voitonjako, varastoihin sisältyvä sisäinen kate, käyttöomaisuuden sisäiset myyntituotot sekä keskinäiset saamiset ja velat.

Vaihto-omaisuus on arvostettu joko fifo-periaatteen mukaan laskettuun hankintahintaan tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan. Käyttöomaisuuden poistojat ovat arvioidun taloudellisen pitoajan mukaiset. Tutkimus- ja tuotekehitykseen on kirjattu kuluksi sinä kautena, jona ne ovat syntyneet.

Ulkopuolisen vähemmistön osuudet konsernin tuloksesta ja omasta pääomasta on erotettu ja esitetty erikseen.

Ulkomaisten tytäryhtiöiden tilinpäätöserät on muutettu Suomen rahan määräisiksi konsernin tilikauden päättymispäivän Suomen Pankin keskikurssiin. Näin syntynyt oman pääoman muuntoero on esitetty konsernin muussa sidotussa pääomassa. Suomalaisten konserniyhtiöiden valuuttamääräiset saatavat ja velat on muunnettu Suomen rahan määräisiksi tilikauden päättymispäivänä Suomen Pankin keskikurssiin.

Lisäksi konsernitilinpäätökseen on otettu mukaan osakkuusyhtiöt, joista merkittävimmät on yhdistetty pääomaosuusmenetelmällä.

Liitetiedoissa esitetyt luvut ovat 1 000 markkina.

TUOSLASKELMAN LIITETIEDOT

	KONSERNI 1999	1998	EMO 1999	1998
1. LIIKEVAIHTO TOIMIALOITTAIN				
Tuoremeijerituotteet	2 673 924	2 859 603	2 610 927	2 796 883
Ravintorasvat	974 776	953 974	974 275	952 854
Juustot	2 322 883	2 446 975	1 738 705	1 858 151
Jauheet	516 722	528 935	516 636	526 245
Jäätelöt	387 073	377 260	378 735	367 390
Muut	578 613	456 765	483 500	442 418
	7 453 991	7 623 512	6 702 778	6 943 941
2. SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot ja kulut muodostuvat seuraavista eristä:				
Vahingonkorvaus	4 100	-	4 100	-
Fuusiovoitto	-	-	-	22 605
Käyttöomaisuuden myyntivoitto	-	2 915	-	-
Muut satunnaiset tuotot	992	-	-	-
Konserniavustus tytäryhtiölle	-	-	-1 500	-1 000
Tuotantolinjan alaskirjaus	-	-5 606	-	-
Muut satunnaiset kulut	-2 475	-748	-2 347	-
	2 617	-3 439	253	21 605

	KONSERNI 1999	1998	EMO 1999	1998
3. SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT				
Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen käyttöajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintahinnasta.				
Suunnitelman mukaiset poistoaajat ovat:				
		Vuosia		
Aineettomat oikeudet ja muut pitkävaikutteiset menot		5 tai 10		
Liikearvo		5		
Rakennukset ja rakennelmat		25		
Koneet ja kalusto		10		
Atk-laitteet ja -ohjelmistot		5		
Kuljetusvälineet ja eräät kylmälaitteet		5		
4. PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOS LISÄYS (-) / VÄHENNYS (+)				
Vuokrakuluvaraus +941 (emo) ja eläkevaraus -591 (emo)	350	2 782	350	810
5. LIKETOIMINNAN MUUT KULUT				
Energiakulut	120 948	117 824	111 486	109 350
Vesimaksut	36 698	37 496	36 698	37 496
Kuljetuskulut	341 479	339 558	328 424	329 400
Vuokrakulut	54 852	61 712	50 805	59 173
Kiinteistöjen ja koneiden korjaus- ja kunnossapitokulut	95 760	106 066	87 369	105 321
Markkinointikulut	243 878	250 766	208 517	222 805
Matkakulut	24 644	33 285	24 644	33 285
Tietotekniikkakulut	49 968	45 348	49 251	44 434
Hallintokulut	77 241	92 910	65 619	79 222
Vapaaehtoiset henkilöstökulut	23 963	29 854	13 750	20 853
Luottotappiot	4 327	13 892	3 252	12 472
Muut kulut	99 832	89 899	74 996	69 992
	1 173 590	1 218 610	1 054 811	1 123 803
6. HENKILÖKUNNAN LUKUMÄÄRÄ KESKIMÄÄRIN				
Työntekijät	2 264	2 380	2 044	2 199
Erikoiskoulutetut	757	774	757	774
Ylemmät toimihenkilöt	449	503	435	489
Toimihenkilöt	745	860	549	611
	4 215	4 517	3 785	4 073

	KONSERNI 1999	1998	EMO 1999	1998
7. JOHDON PALKAT JA PALKKIOT				
Hallintoneuvosto, hallitus ja toimitusjohtaja	6 778	5 958	2 273	2 204

TASEEN LIITETIEDOT

8. SIIRTOSAAMISET

Investointituet	-	6 696	-	6 696
Rojaltit	5 670	7 319	5 670	7 319
Työterveyshuollon korvaukset	3 588	1 521	3 588	1 521
Versaamiset	5 633	21 194	4 675	20 063
Vuosihyvitykset	1 655	3 304	1 655	3 304
Muut siirtosaamiset	29 347	28 793	22 434	21 090
	45 893	68 827	38 022	59 993

9. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Aineettomat oikeudet				
Hankintameno 1.1.	10 091	8 226	9 446	7 633
Lisäykset 1.1. - 31.12.	1 853	1 874	1 775	1 813
Vähennykset 1.1. - 31.12.	-262	-	-255	-
Hankintameno 31.12.	11 682	10 100	10 966	9 446
Kertyneet poistot 1.1.	-3 518	-2 648	-3 095	-2 355
Tilikauden poisto	-993	-870	-908	-740
Kertyneet poistot 31.12.	-4 511	-3 518	-4 003	-3 095
Kirjanpitoarvo 31.12.	7 171	6 582	6 963	6 351
Muut pitkävaikutteiset menot				
Hankintameno 1.1.	288 829	261 171	182 342	155 820
Lisäykset 1.1. - 31.12.	23 544	37 908	20 110	37 192
Vähennykset 1.1. - 31.12.	-4 349	-828	-4 349	-29
Vähennykset 1.1. - 31.12. ⁹⁾	-	-10 641	-	-10 641
Hankintameno 31.12.	308 024	287 610	198 103	182 342
Kertyneet poistot 1.1. ⁹⁾	-	10 641	-	10 641
Kertyneet poistot 1.1.	-171 562	-144 840	-100 697	-94 390
Tilikauden poisto	-37 628	-36 218	-18 113	-16 948
Kertyneet poistot 31.12.	-209 190	-170 417	-118 810	-100 697
Kirjanpitoarvo 31.12.	98 834	117 193	79 293	81 645
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	106 005	123 775	86 256	87 996

⁹⁾ Käytöstä poistuneet pitkävaikutteiset menot

	KONSERNI 1999	1998	EMO 1999	1998
10. AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Maa- ja vesialueet				
Hankintameno 1.1.	75 625	73 194	72 567	69 745
Lisäykset 1.1. - 31.12.	-	3 718	-	3 718
Vähennykset 1.1. - 31.12.	-1 140	-1 338	-100	-896
Hankintameno 31.12.	74 485	75 574	72 467	72 567
Kirjanpitoarvo 31.12.	74 485	75 574	72 467	72 567
Rakennukset ja rakennelmat				
Hankintameno 1.1.	1 729 977	1 687 788	1 670 719	1 630 423
Lisäykset 1.1. - 31.12.	23 968	51 586	21 991	44 501
Vähennykset 1.1. - 31.12.	-2 462	-11 751	-594	-4 205
Hankintameno 31.12.	1 751 483	1 727 623	1 692 116	1 670 719
Kertyneet poistot 1.1.	-937 996	-859 788	-905 765	-831 874
Tilikauden poisto	-70 985	-71 281	-67 605	-68 459
Arvonlennukset	-6 500	-5 432	-6 500	-5 432
Kertyneet poistot 31.12.	-1 015 481	-936 501	-979 870	-905 765
Kirjanpitoarvo 31.12.	736 002	791 122	712 246	764 954
Koneet ja kalusto sekä muut aineelliset hyödykkeet				
Hankintameno 1.1.	2 725 379	2 513 235	2 549 497	2 342 961
Lisäykset 1.1. - 31.12.	186 224	227 122	172 372	213 997
Vähennykset 1.1. - 31.12.	-11 910	-27 648	-7 204	-7 461
Hankintameno 31.12.	2 899 693	2 712 709	2 714 665	2 549 497
Kertyneet poistot 1.1.	-1 857 243	-1 673 213	-1 744 644	-1 579 924
Tilikauden poisto	-179 509	-177 424	-164 344	-164 720
Kertyneet poistot 31.12.	-2 036 752	-1 850 637	-1 908 988	-1 744 644
Kirjanpitoarvo 31.12.	862 941	862 072	805 677	804 853
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
Hankintameno 1.1.	65 215	60 341	64 221	59 486
Lisäykset 1.1. - 31.12.	26 979	61 774	25 345	61 774
Vähennykset 1.1. - 31.12.	-64 204	-57 039	-64 204	-57 039
Hankintameno 31.12.	27 990	65 076	25 362	64 221
Kirjanpitoarvo 31.12.	27 990	65 076	25 362	64 221
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	1 701 418	1 793 844	1 615 752	1 706 595
Tilivuoden suunnitelman mukaiset poistot yhteensä	-289 115	-285 793	-250 970	-250 867
Kirjanpitoarvosta 31.12. tuotantokoneiden ja -kaluston osuus	709 073	682 151	671 827	645 702

11. KONSERNIN JA EMOYHTIÖN OMISTAMAT YRITYKSET

KONSERNIYRITYKSET

	Konsernin omistus- ja äänivalta osuus-%	Emoyhtiön omistus- ja äänivalta osuus-%
Jäätelöyhtymä Oy, Helsinki	100,0	100,0
N.V. Valio - Vache Bleue S.A., Belgia ^{*)}	100,0	98,3
Frigo-Way S.P.R.L., Belgia	100,0	0,0
Vache Bleue S.A.R.L., Ranska	100,0	0,0
Pakkasukko Oy, Helsinki	100,0	100,0
Smeds & Co Oy, Helsinki	100,0	100,0
Tapila AS, Viro	98,7	98,7
UAB Valio International, Liettua	100,0	100,0
Valio Eesti AS, Viro	100,0	100,0
Valio International (Poland) Ltd, Puola	100,0	100,0
Valio International U.S.A. Inc., USA	100,0	100,0
McCadam Cheese Company, Inc., USA	100,0	0,0
Finlandia Cheese, Inc., USA	100,0	0,0
Valio Sverige AB, Ruotsi	100,0	100,0
Valiotekniikka Oy, Helsinki	100,0	100,0
ZAO Valio St. Petersburg, Venäjä	100,0	100,0

^{*)} Konserniyhtiö Smeds & Co Oy omistaa loput 1,7 %

OMISTUSYHTEYSYRITYKSET

OSAKKUUSYRITYKSET

Creative Food Systems Ltd, Englanti	20,0	20,0
Pakastamo Oy, Helsinki	50,0	50,0
Suomen NP-Kierrätys Oy, Helsinki	25,0	25,0
Yoplait Valio Nord AB, Ruotsi	50,0	50,0
Yoplait Valio Nord Oy, Helsinki	49,0	49,0

KIINTEISTÖYHTIÖT

			Yhtiön oma pääoma	Viimeksi laaditun tilinpäätöksen voitto/tappio
Asunto Oy Nastolan Maitotie, Nastola	100,0	100,0	5 407	-
Asunto Oy Vuorikummuntie 9, Helsinki	98,5	98,5	2 760	-
Kiinteistö Oy Hiirakkotie 6, Vantaa	100,0	100,0	792	-
Kiinteistö Oy Pähkinämetsä, Vantaa	100,0	100,0	1 214	-
Kiinteistö Oy Pähkinäpolku, Vantaa	100,0	100,0	795	-
Kiinteistö Oy Ratastie, Janakkala	100,0	100,0	232	-
Kiinteistö Oy Tehontie 31, Kouvolaa	100,0	100,0	2 323	21
Kiinteistö Oy Pupuhuhta, Jyväskylä	49,2	49,2	26	-
Kiinteistö Oy Teollisuusneliö, Haapavesi	39,0	39,0	761	94
Turengin Meijerikiinteistöt Oy, Janakkala ^{*)}	50,0	50,0	964	-

^{*)} Tilinpäätöshetki 31.8.1999 ja tilikauden pituus 12 kk

12. SJOITUKSET EMOYHTIÖSSÄ

	Osakkeet konserni- yritykset	Osakkeet omistusyhtey- sytykset	Osakkeet muut
Hankintameno 1.1.1999	291 771	-	101 684
Lisäykset	736	-	2 509
Vähennykset	-722	-10	-874
Siirrot erien välillä	-	7 294	-7 294
Hankintameno 31.12.1999	291 785	7 284	96 025
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.1999	101 044	-	21 991
Arvonalennukset	1 358	-	-
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.1999	-102 402	-	-21 991
Arvonalennusten palautus	-	-	3 198
Kirjanpitoarvo 31.12.1999	189 383	7 284	77 232

13. SJOITUKSET KONSERNISSA

	Osakkeet konserni- yritykset	Osakkeet omistusyhtey- sytykset	Osakkeet muut
Hankintameno 1.1.1999	16 974	-	101 688
Lisäykset	-	225	2 509
Vähennykset	-	-5	-874
Siirrot erien välillä	-	7 294	-7 294
Hankintameno 31.12.1999	16 974	7 514	96 029
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.1999	-	211	21 991
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.1999	-	-211	-21 991
Arvonalennusten palautus	-	-	3 198
Kirjanpitoarvo 31.12.1999	16 974	7 303	77 236

KONSERNI
1999

1998

EMO
1999

1998

14. SAAMISET SAMAN KONSERNIN YRITYKSILTÄ

Myyntisaamiset	-	-	61 369	35 555
Muut saamiset	-	-	4 725	5 811
	-	-	66 094	41 366

15. SAAMISET OMISTUSYHTIÖSYRITYKSILTÄ

Myyntisaamiset	721	684	-	684
Muut saamiset	-	315	-	315
	721	999	-	999

	KONSERNI 1999	1998	EMO 1999	1998
16. OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET				
Osakepääoma 1.1.1999 / 1.1.1998	586 340	586 340	586 340	586 340
Osakepääoma 31.12.	586 340	586 340	586 340	586 340
Muut rahastot / vararahasto 1.1.1999 / 1.1.1998	45 093	54 494	35 580	35 580
Ulkomaisten tytäryhtiöiden oman pääoman kurssiero	13 228	-9 401	-	-
Muut rahastot / vararahasto 31.12.	58 321	45 093	35 580	35 580
Edellisten tilikausien voitto 1.1. Lisäys	1 208 202	1 150 169	603 974	545 941
Edellisen tilikauden voitosta	31 058	58 033	31 058	58 033
Edellisten tilikausien voitto 31.12.	1 239 260	1 208 202	635 032	603 974
Edellisen tilikauden voitto	-66 633	25 368	66 239	116 667
Osingonjako	-	-	-35 181	-58 634
Siirto edellisten tilikausien voittoon	-31 058	-58 033	-31 058	-58 033
Vapaaehtoisista varauksista ja poisto- eroista omaan pääomaan siirretyn osuuden muutos	-7 822	-	-	-
Konsernin voitonjako	-35 181	-58 634	-	-
Edellisten tilikausien voitto	-140 694	-91 299	-	-
Tilikauden voitto	39 519	24 666	76 603	66 239
Oma pääoma 31.12.	1 782 746	1 773 002	1 333 555	1 292 133

17. JAKOKELPOISET VARAT

Edellisten tilikausien voitto 1.1.	1 133 747	1 175 537		
Konsernin voitonjako	-35 181	-58 634		
Vapaaehtoisista varauksista ja poistoeroista omaa pääomaan siirretty osuus	-503 782	-563 054		
Tilikauden voitto	39 519	24 666		
	634 303	578 515		

	KONSERNI 1999	1998	EMO 1999	1998
18. VELAT, JOTKA ERÄÄNTYVÄT VIIDEN VUODEN TAI SITÄ PITEMMÄN AJAN KULUTTUA				
Rahalaitoslainat	149	13 109	149	149
19. SIIRTOVELAT				
Korot	8 110	5 204	8 015	5 015
Lomapalkkavarausvelka sosiaalikuuluiin	81 099	91 779	81 099	91 779
Myönnetyt alennukset	2 222	3 286	2 050	3 286
Palkat sosiaalikuuluiin	27 069	20 610	18 247	13 569
Rojaltit	4 877	3 865	4 877	3 865
Sosiaalivakuutusmaksut	18 748	6 799	18 748	6 799
Muut siirtovelat	25 622	36 613	13 283	20 165
	<u>167 747</u>	<u>168 156</u>	<u>146 319</u>	<u>144 478</u>
20. VELAT SAMAN KONSERNIN YRITYKSILLE				
Ostovelat	-	-	4 261	2 889
Muut velat	-	-	3 298	-
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>7 559</u>	<u>2 889</u>
21. VELAT OMISTUSYHTEISYRITYKSILLE				
Ostovelat	5 557	953	2 949	953
Muut velat	629	-	629	-
	<u>6 186</u>	<u>953</u>	<u>3 578</u>	<u>953</u>

	KONSERNI 1999	1998	EMO 1999	1998
22. VAKUUDET JA VASTUUSITOUMUKSET				
Omasta toiminnasta				
Kiinnitysvakuudet	785 810	1 066 940	785 810	1 066 940
Pantit	94 325	122 832	94 325	122 832
Takaukset	-	-	123 405	88 039
Leasingvastuut	36 264	22 387	24 785	21 550
Eläkevastuu	-	561	-	-
Konserniin kuuluvien yritysten puolesta	-	-	236 447	212 720
Osakkuusyritysten puolesta	906	906	906	906
Muiden puolesta	18 800	10 300	18 800	10 300
Omasta toiminnasta	916 399	1 212 720	1 028 325	1 299 361
Konserniin kuuluvien yritysten puolesta	-	-	236 447	212 720
Osakkuusyritysten puolesta	906	906	906	906
Muiden puolesta	18 800	10 300	18 800	10 300
	936 105	1 223 926	1 284 478	1 523 287

EMOYHTIÖN VOITONJAKOEHDOTUS

Konsernitaseen mukaiset jakokelpoiset varat 31.12.1999 ovat 634 303 000 mk.
Emoyhtiön jakokelpoiset varat taseen 31.12.1999 mukaan ovat:

Edellisten tilikausien voittovarot	635 032 219,09 mk
Tilikauden voitto	76 603 089,37 mk
<hr/>	
Yhteensä	711 635 308,46 mk
<hr/>	
Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että osinkona jaetaan 7 % osakkeen nimellisarvosta eli 1 400 mk osakkeelta siirretään edellisten tilikausien voittovaroihin	41 043 800,00 mk 35 559 289,37 mk
<hr/>	
Yhteensä	76 603 089,37 mk
<hr/>	

Mikäli yhtiökokous hyväksyy edellä olevat ehdotukset, yhtiön oma pääoma on seuraava:

Osakepääoma	586 340 000,00 mk
Vararahasto	35 579 851,98 mk
Edellisten tilikausien voittovarot	670 591 508,46 mk
<hr/>	
Oma pääoma yhteensä	1 292 511 360,44 mk
<hr/>	

Helsinki 16.3.2000

Kari Inkinen

Tauno Uitto

Olavi Kuusela
toimitusjohtaja

Juhani Hörkkö

Esa Juntunen

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Valio Oy:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Valio Oy:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1. - 31.12.1999. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajien toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös, joka osoittaa 76 603 089,37 markan suuruista voittoa emoyhtiössä ja 39 519 000 markan suuruista voittoa konsernissa, on laadittu kirjanpitolaisten ja tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaisten tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätökseen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajille tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys jakokelpoisten varojen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Helsingissä 16. päivänä maaliskuuta 2000

SVH Pricewaterhouse Coopers Oy
KHT-yhteisö

Tauno Haataja
KHT

HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO

Olemme tutustuneet tilinpäätökseen ajalta 1.1. - 31.12.1999 sekä tilintarkastuskertomukseen.

Puollamme tuloslaskelman ja taseen sekä konsernituloslaskelman ja konsernitaseen vahvistamista ja yhdyimme hallituksen ehdotukseen voiton käyttämisestä.

Hallintoneuvostosta ovat erovuorossa Toivo Heikkilä, Markku Heikkinen, Maija-Leena Heiniö, Tapio Malmiharju, Riku Ollikainen, Antti Rauhamaa ja Pentti Santala.

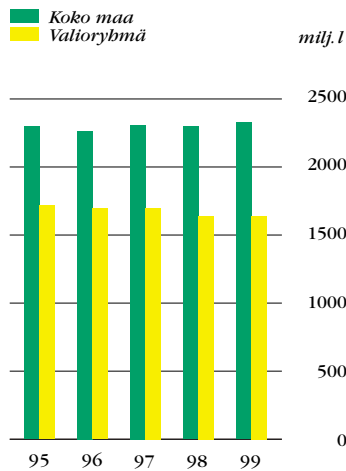
Helsingissä maaliskuun 17. päivänä 2000

Hallintoneuvoston puolesta

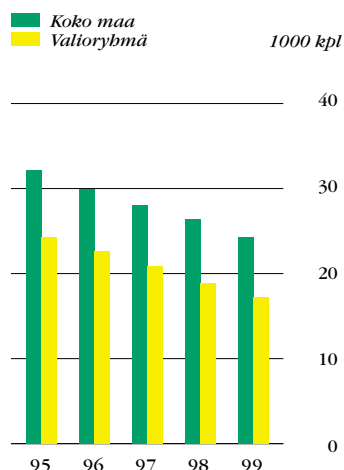
Seppo Hakola
puheenjohtaja

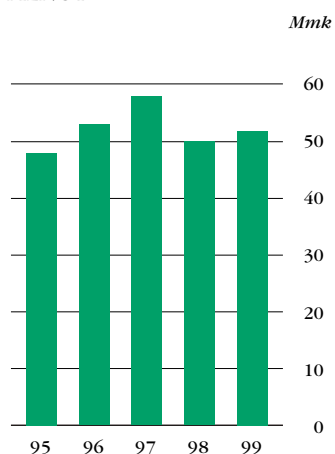
MEIJERIM AidON MÄÄRÄ

MAIDONLÄHETTÄJIEN LUKUMÄÄRÄ (keskimäärin)

VALIO-KONSERNIN TUTKIMUS- JA TUOTEKEHITYSMENOT

Maidonbankinta

Maitopooli tekee osuuskuntien kanssa sopimukset ostettavan maidon määrästä ja laadusta, laatii keräilysuunnitelmat ja vastaa, että maito jalostetaan parhaan tuloksen antaviksi tuotteiksi. Lisäksi Maitopooli tarjoaa tuottajille jäsensuhde- ja alkutuotannon palveluja. Maidonhankinnan tietojärjestelmiä uusittiin yhdessä osuuskuntien kanssa, ja ne valmistuivat vuonna 1999.

Maidontuottajia oli Suomessa vuoden 1999 lopussa 23 361. Vuotta aikaisemmin lukumäärä oli 25 431. Vuoden aikana maidontuotantonsa lopetti 2 070 tilaa. Valioryhmässä maidontuottajia oli vuoden 1999 lopussa 16 571. Vuoden 1999 aikana siirtyi valiolaisiin osuuskuntiin 282 tuottajaa muista meijeriosuuskunnista, mikä vastasi 32 miljoonan litran vuosimaitomäärää.

Maitopooli vastaanotti omistaja-osuuskunnilta vuonna 1999 yhteensä 1 585 miljoonaa litraa maitoa, mikä oli 68,2 prosenttia koko maan meijerimaitomäärästä. Konsernin vastaanottama maitomäärä oli 1 771 miljoonaa litraa, joka sisältää myös ulkomailla toimivien yksiköiden vastaanoton.

Luumumaidon vastaanotto kasvoi vuonna 1999 yli 25 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Valioryhmä otti vastaan luomumaitoa 5,5 miljoonaa litraa.

Kausivaihteluindeksi (kesä - marraskuun maitomäärän suhde) vuonna 1999 oli 106 prosenttia. Edellisellä vuonna se oli 111 prosenttia. Konsernin vastaanottamasta raaka-aineesta jalostettiin vuonna 1999 61 prosenttia kotimaan markkinoille ja 39 prosenttia ulkomaisille markkinoille.

Tuottajayhteydet

Maitopooliin kuuluva Alkutuotanto ja jäsensuhteet -toiminto hoitaa jäsensuhteita osuuskuntiin ja maidontuottajiin, kouluttaa tuottajia, toimii asiantuntijana rehun tuotantoon, eläinten ruokintaan, terveyteen ja hoitoon sekä maatilojen lypsyyden ja maidon käsittelyyn liittyvissä asioissa. Se vastaa myös aluelaboratorioiden toiminnasta.

Yhteyksiä osuuskuntien henkilöstöön ja maidontuottajiin pidettiin lehtiä ja tiedotteiden välityksellä. Osuuskuntien ja maitopoolin yhdessä hoitaman maidonhankinnan toimintojen yhdenmukaistamista edistettiin yhteisellä avaintulosuunnittelulla ja järjestämällä henkilöstölle koulutustilaisuuksia.

Valioryhmän osuuskunnissa oli viisi lypsykarjan terveydenhuolto-projektia. Sairauksia ennaltaehkäisevä terveydenhuolto on vakiinnuttamassa paikkansa osana maidontuotantotilojen laatuja järjestelmää. Alkutuotannon neuvonta avusti toimintaansa kehittävien maitotilojen rakennusten ja rehuja järjestelmien suunnittelussa sekä maidonkäsittelyvälineiden hankinnassa. Säilörehun korjuaikapalvelua kehitettiin edelleen, ja tulokset olivat nähtävissä myös Internetissä. Lypsykoneiden käytönottotestauksista tehtiin sopimukset lypsykonealiikkeiden kanssa.

Tutkimus- ja kehitystoimintaa harjoitettiin yhdessä Maatalouden Tutkimuskeskuksen ja eräiden läheisten sidosryhmien kanssa.

Aluelaboratorioiden analyysimäärät pysyivät edellisvuoden mukaisina, karjantarkkailu- ja mastiittinäytteiden määrät lisääntyivät merkittävästi. Bakteerinmääritys- sekä koostumus- ja soluanalysointit uusittiin Lapinlahden ja Seinäjoen aluelaboratorioissa. Näytteenottosuunnitelmat ja analysointitulokset siirrettiin loppuvuodesta maidonhankinnan uudella tietojärjestelmällä. Haapaveden aluelaboratorio lopetti toimintansa joulukuussa rationalisointisuunnitelman mukaisesti. Lapinlahden aluelaboratorio akkreditoitiin.

Tuotanto- ja tukipolitiikka

Suomen maidontuotannon maakiintiö oli 31.3.1999 päättyneenä kiintiövuonna 2 325,1 miljoonaa litraa. Maidon vastaanotto meijereihin jäi 42 miljoonaa litraa alle maakiintiön, joten maakiintiön täyttymisaste oli 98,2 prosenttia. Maidontuotanto lisääntyi syksyllä 1999 huomattavasti edelliseen vuoteen verrattuna.

Viitemäärien (= kiintiöiden) hallinnollinen osto ja myynti jatkuivat entisen mallin mukaisesti. Kiintiön hallinnollinen hinta oli edelleen 65 penniä litralta. Hallinnollisen kiintiökaupan lisäksi tuottaja voi myydä vastaavan määrän kiintiöitä vapaasti. Vapaan kiintiökaupan keskihinnat vaihtelivat kolmella eri myyntialueella 0,74 markasta 0,96 markkaan.

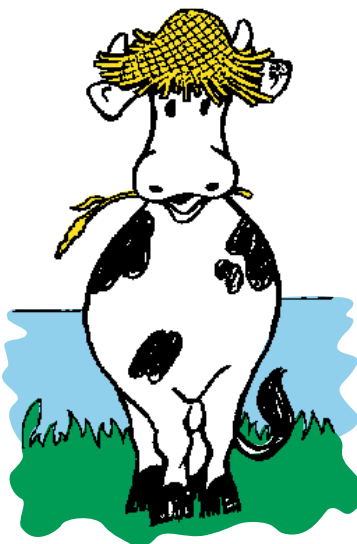
Kansallisista varoista maksettavaa siirtymäkauden tuotantotukea maksettiin vuonna 1999 A- ja B-alueilla 39 penniä ja C-alueella 10 penniä maitokilolle. Tuet olivat 3 ja 12 penniä alhaisemmat kuin edellisenä vuonna. Maidon pohjoista tuotantotukea maksettiin C-alueella 0,41 -

1,74 markkaa kilolite. Lisäystä edellisestä vuodesta oli 8 - 9 penniä maitokilolite.

Joulukuussa 1999 EU-komissio teki päätöksen vakavien vaikeuksien tuen jatkumisesta vuoden 2000 jälkeen. Tukipäätöstä tarkastellaan uudelleen vuonna 2003. Päätöksen seurauksena vuosina 2000 - 2003 A- ja B-alueiden tukimäärät vähenevät 5 - 6 penniä maitokilolta.

Vuoden 1999 alusta markan kurssi sidottiin pysyvästi euroon. Vihreää kurssia vahvemman muuntokurssin käyttöönotto alensi EU:n maksamia markkamääräisiä tukia 1,4 prosenttia. Kiinteä muuntokurssi poisti valuuttakurssin vaihtelusta johtuvat tukien muutokset.

Vientituet vaihtelivat maailmanmarkkinatilanteen mukaan. Alkuvuodesta maitojauheiden tuet suure-

nivat, mutta pienivät taas loppuvuodesta siten, että ne vähenivät vuoden aikana yhteensä 1 - 2 prosenttia.

Venäjälle vietävien juustojen tukia lisättiin kahteen otteeseen yhteensä 25 prosenttia.

Tosin lähtötaso oli yleisen juuston vientituen alapuolella. Yhdysvaltoihin vietävien juustojen tukia pienennettiin loppuvuodesta vahvan dollarin vuoksi.

Kaikkein vakain oli voin vientituki, joka ei muuttunut vuoden aikana kertaakaan.

Tukien rajoittaminen kohdistui loppuvuodesta myös jalosteiden vientitukiin, joita leikattiin ensimmäistä kertaa eri tahtiin maataloustuotteiden tukien kanssa.

Valio brandilla on arvotausta

Sanalla brandi ei ole hyvää suomenkielistä vastinetta, joten käyttöön on vakiintunut englanninkielinen sovelmus. Tuotemerkki ei ole brandi, sillä brandiksi ei riitä pelkkä tuotteen nimi tai kuvallinen merkki. Todellisella brandillä on haluttu, yhdenmukainen mielikuva kuluttajan päässä ja sydämessä. Brandi ei siis itseisarvona riitä, vaan sen taustalla on oltava ostomotiivien syvällistä ymmärtämistä. Brandi on lupaus, joka lunastetaan paitsi itse tuotteen rationaalisilla ja emotionaalisilla ominaisuuksilla myös koko yrityksen toiminnalla.

VALIO BRANDI

Valio on niin sanottu talobrandi, koska sekä yrityksen nimi että sen päätuotteet ovat samannimiset. Valio brandilla on näin ollen jo lähes satavuotinen historia. Perustamisestaan lähtien Valio on nimensä mukaisesti keskittynyt parhaan laadun tuottamiseen. Vuosien mittaan sille on muodostunut myös vahva yritys-kulttuuri. Valio on puhtaan suomalaisen maidon ja parhaiden meijerituotteiden käsite. Tähän arvopohjaan on luonnollisesti myös Valio brandi asemoitu: ”Valio on paras ja jatkuvasti kehittyvä suomalainen meijerituote, jonka laatuun, tuoreuteen ja turvallisuuteen voi luottaa.” Näin haluamme kuluttajan mieltävän Valio merkkiset tuotteet.

TUORE

Tuoreus laajasti ymmärrettynä sisältää Valio tuotteiden laatu-ketjun hallinnan maitotilalta kaupan hyllylle. Katkeamaton kylmäketju ja pakkausten päiväleimat takaavat, että kuluttajat saavat tuotteet ”Tuoreina joka päivä”. Tuoreus tarkoittaa myös aidonmakuisia, mahdollisimman lisäaineettomia ja puhtaita maitovalmisteita. Valion tuotantolaitoksilla on vähintään ISO 9002 -standardin mukainen sertifioitu laatu-järjestelmä.

KEHITTYVÄ

Valio on brandi perusmaitovalmisteille, kuten maidot, piimät, voi, viili, edam- ja emmentaljuustot, mutta myös katto-brandi tai takuu uusille,

innovatiivisille tuotteille. Terveysvaikutteiset maitovalmisteet kuten Gefilus ja HYLÄ tuotteet antavat lisäarvoa ja kilpailuvoimaa Valio brandille ja emo-brandi taas tuttua ja turvallista laatua uusille tulokkaille. Menestyvä brandi elää ajassa ja vastaa kehittymällä tulevaisuuden haasteisiin. Keveys ja helppous ovat myös ajan ilmiöitä, ja se näkyy useina kevyt-tuoteversioina sekä muun muassa erilaisina kätevinä pakkausratkaisui-

TURVALLINEN

Kansainvälisessä elintarvikekaupassa ovat tuotteiden turvallisuus ja eettiset arvot, lähinnä eläinten olosuhteet ja ympäristöriskit, nousseet vahvasti julkiseen keskusteluun. Valio brandin eettisen lisäarvon rakentaminen aloitettiin jo muutamia vuosia sitten, ja uskomme sen jatkossakin antavan kilpailuetua.

Valio brandin arvomaailman laajentaminen myös eettiseen vastuuseen edellyttää luonnollisesti, että kotimaassa myytävien tuotteiden raaka-aineena on suomalainen maito. Tästä syystä tuottajien ja alkutuotannon neuvonnan yhteisellä Valio-maidon laatuohjelmalla on keskeinen rooli rakennettaessa uskottavaa, eettistä Valio kuvaa.

Valion perusarvoista tärkein on vastuullisuus, johon myös Valio brandin lojaalisuus kytkeytyy. Eettinen Valio on yhtä kuin vastuullinen Valio. Se tarkoittaa paitsi vastuuta oman työn laadusta ja tuloksesta, ennen kaikkea vastuuta ihmisten, ympäristön ja eläinten hyvinvoinnista. Tällä arvopohjalla Valio brandi elää ja vahvistuu kasvavien kansainvälisten haasteiden kentässä.

Valio Tuoretuotteet ja Valiojätelö

Valio Tuoretuotteet ja Valiojätelö-liiketoiminta-alue valmistaa ja markkinoi tuoretuotteita, jäätelöä ja hilloja kotimaassa ja ulkomailla. Toiminta-ajatuksena on markkinajohtajana edistää omaa ja asiakkaiden liiketoiminnan menestymistä tarjoamalla kuluttajille ja asiakkaille kilpailijoita enemmän lisäarvoa tuottavia tuotteita kannattavasti ja kilpailukykyisesti.

Kotimaassa tuoretuotteita valmistettiin kymmenessä tuotantolaitoksessa sekä jäätelöä ja hilloja kumpaakin yhdessä tehtaassa. Tuotannon keskeiset kehityshankkeet olivat kustannustehokkuuden parantaminen, suorituskyvyn mittariston käyttäminen toiminnan johtamisessa sekä tietojärjestelmä. Vuoden aikana toteutettiin ISO 9001 -laatu järjestelmän sertifiointi. Kaikissa toimipaikoissa on toimivat ympäristöjärjestelmät.

Valio Tuoretuotteiden ja Valiojätelön liikevaihto oli 3 332 miljoonaa markkaa ja investoinnit 59 miljoonaa markkaa. Henkilöstöä oli keskimäärin 1 130. Liiketoiminta-alueen vastuulla olivat Ruotsin, Viron ja Liettuan tytäryhtiöt.

Valio Tuoretuotteiden ja Valiojätelön vahvuudet ovat tunnetuissa tuotemerkeissä, asiakas- ja kuluttajälähtöisessä toiminnassa sekä tuotteiden tuoreuden takaavassa katkeamattomassa kylmä- ja pakkasketjussa. Tärkeimmät tuotemerkit ovat Valio maito, Valio piimä, Valiojogurtti, Gefilus, Tutteli, Valiojätelö, Pingviini, Classic ja Puffet.

Maidon kokonaiskulutus laski vuonna 1999 noin yhden prosentin. Kulutuksen siirtyminen vähärasvaiseen tai rasvattomiin tuotteisiin jatkui. Valion maitojen myynti kotimaassa

väheni kiristyneen kilpailun vuoksi. Erikoismaitojen osuus kokonaisymyynnistä jatkoi kasvuaan.

Piimän kulutus väheni yli kaksi prosenttia. Valion markkinaosuus pysyi korkeana erikoispiimien ja erityisesti Gefilus piimän ansiosta.

Kermojen kokonaiskulutus pysyi edellisen vuoden tasolla. Valion myynti pieneni noin kolme prosenttia. Muiden ruoanvalmistustuotteiden myynti oli yhteensä edellisen vuoden mukainen. Raejuuston myynti kehittyi hyvin, mutta maitorahkan myynti jäi tavoitteesta.

Valion luomutuotteet siirrettiin Valio Oma tuotemerkin alle. Kesällä lanseerattiin Valio Oma luomumansikkajogurtti. Luomutuotteiden menekki kasvoi.

Jogurtin kulutus oli vakaata ja

markkinaosuusmuutokset pieniä. Valio saavutti asettamansa markkinaosuustavoitteet, ja myynti oli edellisen vuoden tasolla. Rasvattomien tuotteiden myynti kehittyi edelleen hyvin, samoin A jogurtin myynti kasvoi edelleen.

Yoplait tuotteiden markkinoinnista vastasi ranskalaisen Sodiaalin kanssa vuonna 1998 käynnistynyt yhteisyritys Yoplait Valio Nord Oy. Samanniminen yhteisyritys on vastannut Yoplait tuotteiden markkinoinnista myös Ruotsissa.

Viilien kulutuksen ja myynnin jo useita vuosia jatkunut selvä lasku pysähtyi vuonna 1999. Myynti ylitti hieman budjetin ja jäi vain niukasti jälkeen edellisestä vuodesta. Kasvussa olivat erilaiset maustetut viilit, erityisesti Viilis.

Myös vanukas- ja jälkiruokatuotteiden myynti oli lähes edellisen vuoden mukainen. Kilpailu niin lastenvanukkaissa kuin aikuisten jälkiruokatuotteissakin lisääntyi. Namin myynti pieneni hieman, mutta Fanny tuotteiden myynti kehittyi myönteisesti.

Valio mehuja ja marjakeittoja myytiin selvästi enemmän kuin edellisenä vuonna. Gefilus mehujen myynti kasvoi edelleen voimakkaasti. Keväällä lanseerattiin Bahi Premium mehusarja ja syksyllä Gefilus tehojuoma. Keittovalikoimaa laajennettiin sokeroimattomalla vadelmakeitolla.

Maitopohjaisten lastenruokien ylivoinainen markkinajohtaja oli edelleen Tutteli, jonka kokonaisynti kehittyi selvästi odotuksia paremmin. Syntyvyys oli hieman ennakoitua suurempaa, mikä vaikutti myön-

teisesti äidinmaidonkorvikkeen myyntiin, mutta myös käyttövalmiiden vellien ja puurojen kysyntä lisääntyi.

Vuoden 1999 jäätelönkulutus kasvoi takaisin hyvän vuoden 1997 tasolle lämpimän kesän ja etenkin erittäin hyvän kesäkuun ansioista. Kovasta kilpailutilanteesta huolimatta Valiojäätelö säilyi ylivoimaisena markkinajohtajana kärkenään Pingviini, Classic ja Puffet kerta-annoksissa ja Valiojäätelö kotipakkauksissa ja irtojäätelössä.

Tuotekehityksen tuloksena markkinoille tuotiin uutuusia kaikkiin tuoteryhmiin. Maitoihin tuotiin rasvaton HYLÄ maito. Neo piimä muutettiin rasvattomaksi. Ruoanvalmistustuotteiden merkittävin uutuus oli rasvaton raejuusto. Gefilus tuotteistoja kehitettiin lanseeraamalla kalsiumpitoinen ananas-porkkanamenu sekä Gefilus tehojuomat.

Jogurteissa Valiojogurtin vuodenaikamakujen käyttö vakiinnutti asemansa, ja uusia makuja sarjaan osattiin jo odottaa. Suuren suosion saavuttanut maku, uuniomena, pakattiin myös kilon tölkkiin ja A jogurtin rasvatonta sarjaa kehitettiin edelleen. Kaikkiin tärkeimpiin välipalatuotesarjoihin tuotiin uusia makuvaihtoehtoja.

Jäätelömarkkinoille Valiojäätelö toi vuoden aikana yli 20 uutuutta, joista tärkeimmät olivat Pingviini, lakritsi sekä Classic, hedelmäiset maut ja kotipakkauksissa Valiojäätelö 1,5 l ja premium herkkujäätelö.

Valio Tuoretuotteiden tärkein vientimarkkina on Ruotsi, missä paikallinen tytäryhtiö vastaa myynnistä ja markkinoinnista. Liiketoiminnan runkona ovat jogurtit, joiden myynti Ruotsissa lisääntyi voimakkaasti. Valion markkinaosuus Ruotsin hedelmäjogurttimarkkinoilla kasvoi ja ylit-

ti viime vuonna jo parinkymmenen prosentin rajan. Liiketoiminnan, erityisesti jogurtin kasvun vaikutuksesta, tulos kehittyi positiivisesti. Omiin jogurttien lisäksi Valio valmistaa Ruotsiin myös Yoplait jogurteja.

Virossa toiminta perustuu entistä enemmän paikalliseen valmistukseen. Merkittävin Suomesta vietävä tuoteryhmä on jäätelöt. Tarton lähellä sijaitsevan Tapila AS:n valmistamat Alma tuoretuotteet, maidot, jogurtit, smetana ja muut tuoretuotteet, menestyivät hyvin ja kasvattivat osuutta Viron markkinoilla. Valio Eesti AS markkinoi ja myy sekä Tapilan valmistamat tuotteet että Suomesta vietävät tuotteet. Molempien Viron tytäryhtiöiden tulos parani.

Liettuan tytäryhtiön UAB Valio Internationalin toiminta käynnistyi vuoden 1999 aikana. Liettuaan vietiin mm. Tuttelia ja Valiojäätelöä. Jäätelön vienti Englantiin valmistuttajien merkeillä lähti hyvin käyntiin. Myös lastenruokia vietiin muutama maahan. Venäjälle tuoretuotteita ja jäätelöä vietiin edelleen huomattavasti vähemmän kuin parina aikaisempana vuotena.

Valio Juustot, Ravintorasvat ja Jauheet

Valio Juustot, Ravintorasvat ja Jauheet -liiketoiminta-alue kehittää, valmistaa, markkinoi ja myy juustoja, ravintorasvoja, jauheita ja lisäarvotuotteita markkinalähtöisesti ja kannattavasti halutuiksi ja korkealaatuiseksi tuotteiksi koti- ja ulkomaisille asiakkaille.

Liiketoiminta-alueen vastuulla on kotimaan toiminnan lisäksi Yhdysvaltain, Belgian ja Venäjän tytäryhtiöt sekä Moskovan edustusto.

Tuotantotoimintaa oli kotimaassa yhdeksässä tehtaassa: Juustoja valmistettiin viidessä tuotantolaitoksessa, voim valmistus oli keskitetty Seinäjoelle, jauheita tehtiin kolmessa tuotantolaitoksessa. Juuston valmistus siirrettiin Iisalmesta muihin tuotantolaitoksiin. Jauhetuotanto Varkaudessa lopetettiin ja vasikanruokien valmistus siirrettiin Haapavedelle.

Eri tuotantoalojen kotimaan tehtaiden laatu järjestelmät yhtenäistettiin. Kaikissa tehtaissa on sertifioitu

ISO 9002 -laatu järjestelmä. Tuotantolaitoksiin on yhtä lukuunottamatta sertifioitu myös ympäristöjärjestelmä.

Ulkomailla oli kaksi tuotantolaitosta: McCadam Cheese Co., Inc. valmistaja ja pakkasi juustoa Yhdysvalloissa, Valio - Vache Bleue pakkasi juustoja Belgiassa.

Tilikauden liikevaihto oli 3 908 miljoonaa markkaa ja oli edellisen vuoden tasolla. Juustojen liikevaihto oli 2 417 miljoonaa markkaa, ravintorasvojen 974 miljoonaa markkaa ja jauheiden 517 miljoonaa markkaa. Kotimaan liikevaihto kasvoi 3 prosenttia ja oli 1 823 miljoonaa markkaa. Ulkomaan liikevaihto pieneni

Venäjän myynnin vähenemisen vuoksi. Tytäryhtiöiden liikevaihto oli 944 miljoonaa markkaa ja kasvoi 11 prosenttia.

Henkilöstöä oli keskimäärin 1 526, joista Suomessa työskenteli 1 216 ja ulkomaisissa tytäryhtiöissä 310 henkilöä. Tuotantolaitosten vähenemisen ja organisaatiomuutosten vaikutuksesta koko henkilöstön määrä väheni 61 henkilöllä.

Investoinnit olivat 88,4 miljoonaa markkaa. Suurimmat hankkeet olivat juustojen viipalepakkaus- ja kestopalalinjojen uusinnat Vantaan ja Joensuun tehtaalle, nanosuodatus- ja käänteisosmoosilaitteiston hankinta Lapinlahden jauhetehtaalle sekä joustavan juustonvalmistuslinjan hankinta Lapinlahden juustotehtaalle.

Kotimaan kuluttajatuotteissa Valion vahvuuksia on tuoteryhmähallintaan perustuva asiakaslähtöinen toimintatapa, jolla varmistetaan yhteistyökumppaneiden menestyminen omassa toiminnassaan. Tämän toiminnan perustana ovat kuluttajien arvostamat tuotemerkit, laadukkaat tuotteet sekä tuotevalikoiman jatkuva kehittyminen.

Tärkeimmät juustojen tuotemerkit ovat Valio emmental, Valio edam, Oltermanni, Aura, Aamupala, Polar, Turunmaa, Punaposki, Hovi, Olympia ja Koskenlaskija sekä ravintorasvoissa Voimariini, Kevyt Levi ja Valio voi.

Juustoista erityisesti Auran, Aamupalan, Polarin ja Hovin myynti kehittyi myönteisesti. Vaikka EU:n hintataso laskikin juustoissa, niin kotimaan hintataso säilyi vakaana. Juustoissa tuotiin markkinoille useita uutuuksia - kestopalat, viipaleet, Aura Gold - jotka on otettu hyvin vastaan.

Ravintorasvojen myynti kehittyi kotimaassa hyvin. Markkinaosuus kasvoi selvästi ja Valion asema markkinajohtajana vahvistui. Erityisen hyvin myytiin Voimariinia.

Venäjällä Valion kuluttajatuotteiden vahvuutena ovat kuluttajien arvostamat tuotemerkit Viola, Oltermanni ja Valio voi sekä Tutteli. Venäjän toiminta perustuu luotettavien ja pitkäaikaisten jakelijoiden kanssa tehtävään yhteistyöhön. Venäjän vienti on lisääntynyt selvästi elo-

kuun 1998 kriisin jälkeisistä ajoista. Erityisen hyvin kehittyi tilivuoden aikana palavoin ja Violan myynti, mutta myös Oltermannin myynti sujui hyvin.

Laadulla ja toimitusvarmuudella kyettiin puolustamaan asemia menestyksellisesti myös teollisuustuotteiden toimittajana. Teollisuusjauheissa Valio on erikoistunut Demiin eli demineralisoituun herajauheeseen ja laajentanut sen markkina-alueita. Raaka-aineen lisääntyminen kasvatti maitojauheen vientiä. Venäjän markkinatilanne lisäsi teollisuuvoin tarjontaa maailmanmarkkinoilla, mikä näkyi hinnoissa.

Juuston markkinointi tytäryhtiöiden kautta sujui hyvin, ja määrät kasvoivat edellisestä vuodesta. Hyvä kysyntä, onnistunut markkinointi ja oman toiminnan tehostaminen paransivat Yhdysvalloissa toimivien tytäryhtiöiden myyntiä ja tuloksia. Belgiassa yritysrakenteen muutokset saatettiin loppuun. Yhtiö kykeni säilyttämään markkina-asemansa asiakaskunnan muutoksesta huolimatta.

Valio Kotimaan myynti ja Valiojake- lu

Valio Kotimaan myynti ja Valiojake-
lu -liiketoiminta-alue toimii Valion
tuoteryhmälähtöisten liiketoiminta-
alueiden yhteisenä myynti- ja jakelu-
organisaationa, minkä lisäksi se
tuottaa eräitä markkinointiin liittyviä
palveluja.

Toiminta oli jaettuna kahdeksaan
myynti- ja jakelualueeseen. Toimi-
paikat sijaitsivat Helsingissä, Turus-
sa, Kouvolassa, Joensuussa, Jyväsky-
lässä, Seinäjoella ja Oulussa, sivu-
toimipaikat Riihimäellä ja Rova-
niemellä. Helsingin ja Riihimäen
myynti- ja jakelualueet yhdistettiin,
Joensuun toiminnan supistamisesta
tuoretuoteterminaaliksi tehtiin kerto-
musvuoden aikana päätös, ja se to-
teutuu kevään 2000 aikana.

Liikevaihto oli 5 046 miljoonaa
markkaa, henkilöstön määrä keski-
määrin 1 142 ja investoinnit 14,8
miljoonaa markkaa. Liikevaihto pie-
neni hieman edellisestä vuodesta,

mikä johtui pääosin maidon myyn-
nin määrän vähenemisestä ja edel-
leen jatkuneesta maidon hintatason
laskusta.

Kertomusvuoden aikana aloitet-
tiin toimenpiteitä, joilla pyrittiin
alentamaan kustannuksia. Henkilös-
tön määrä vähenee kymmenen pro-
senttia vuodesta 1998 vuoteen 2 000
mennessä vertailukelpoisin luvuin
laskettuna. Muita kustannustehok-
kuutta parantavia järjestelyitä olivat
pakasteiden päävarastotoiminnon
siirto Helsingistä Turkuun ja asiakas-
markkinoinnin sekä kuluttaja- ja
asiantuntijapalvelun keskittäminen
muilta liiketoiminta-alueilta Koti-
maan myyntiin. Alueorganisaatiossa
suurkeittiöiden myyntialueet väheni-
vät kuudesta viiteen.

Niin asiakkailta kuin kuluttajilla-
kin on Valiosta ja Valion tuotteista
erittäin hyvä mielikuva tutkimusten
mukaan. Asiakasyhteistyötä kehitet-

*K-kauppiat ja Kesko valitsivat
Valion Vuoden 1999 tavarantoimittajaksi. Kuva Citymarketista,
Espoosta.*

tiin edelleen tuoteryhmähallinnan
keinoin sekä tietojärjestelmäyhteis-
työllä. Pitkään jatkuneen, menestyk-
sellisen yhteistyön ansiosta K-kaup-
piat ja Kesko valitsivat Valion Vuo-
den tavarantoimittajaksi.

Asiakasyhteistyön kehittäminen
on tärkeimpiä alueita alkaneena
vuonna. Siihen asiakasmarkkinoin-
nin keskittäminen antaa hyvät lähtö-
kohdat. Haasteita ovat myös kustan-
nustehokkuuden parantaminen asia-
kastyytyväisyys säilyttäen sekä hen-
kilöstön osaamisen ja motivaation
kehittäminen.

Tutkimus ja tuotekehitys

Valio Oy:n tutkimus- ja tuotekehityksen olivat vuonna 1999 52 miljoonaa markkaa, mikä on noin 0,7 prosenttia konsernin liikevaihdosta. Tuotekehityksessä työskenteli 120 henkilöä. Noin kolmannes henkilöistä keskittyi pitkántähtäimen strategiaan kehitysprojekteihin, joista odotetaan syntyvän uusia innovatiivisia tuotteita ja teknologiasovelluksia.

Tuotekehityksen tueksi tarvitaan erikoisanalytiikkaa ja osaamista aistinvaraisessa arvioinnissa, pakkaus- ja teknologiassa ja lainsäädännössä. Erityisesti tuoteturvallisuuteen on panostettu tehostetulla hygieniaohjelmalla, tuotantolaitoskohtaisesti.

Terveysvaikutteiset maitotuotteet ovat yksi Valion tutkimuksen ja tuotekehityksen painopistealueista. Ne vaativat osaamista ravitsemuksessa, mikrobiologiassa ja teknologiassa.

Terveysvaikutteisten tuotteiden kehittäminen edellyttää kliinisiä tutkimuksia. Valio on asettanut omille terveystuotteille tuotteilleen tiukat kriteerit:

- Lume-kontrolloidut kaksoissokkotutkimukset.
- Vaikutus on todettu vähintään kahdessa riippumattomassa tutkimuksessa.
- Tutkimus on tehty kyseisellä

lopputuotteella suositellulla päivänannoksella.

T&K:n sisäinen liiketoiminta, *Lactobacillus GG*:n (LGG) kansainvälinen lisensiointi sekä erikoishapattujen ja antibioottitestiä tuotanto ja myynti kasvavat tasaisesti. LGG on nyt lisensioitu 23 maahan, ja se on yksi maailman johtavista probiooteista. Kuva: LGG maailmankartalla.

MAITOHAPPOBAKTEERIEN ERITYISSOVELLUKSET

Yli 60 prosenttia Valion tuotteista, esimerkiksi kaikki juustot ja hapanmaitovalmisteet, valmistetaan maitohappobakteerien avulla. Näiden hyötybakteerien avulla syntyy tuotteen maku ja rakenne.

Maitohappobakteereilla on myös erikoisominaisuuksia, joilla voidaan korvata esimerkiksi säilöntäaineita. Näitä "suojahapattaita" käyttäen Valion rakkat ja fetajuusto pystytään valmistamaan säilöntäaineettomina. Patentoitu suojahapattaita, Bioprofit, on lisensioitu kansainvälisesti.

Homeiden ja hiivojen kasvua estävä Bioprofit sai vuonna 1999 markkinointiluvan myös esikuivatun säilörehun valmistuksessa. Kemira aloitti tuotteen markkinoinnin.

Probiootit

Probiootti on elävä bakteeri, jolla on kliinisesti todettu positiivinen vaikutus suolistossa. *Gefilus* tuotteissa käytetty *Lactobacillus GG* täyttää kaikki probiooteille kansainvälisesti asetetut vaatimukset. LGG:stä on julkaistu jo noin 100 tieteellistä artikkelia ja tehty 10 väitöskirjaa.

LGG:n vaikutukset on kiistatonta osoitettu kliinisin tutkimuksin erilaisten ripulien ennaltaehkäisyssä ja hoidossa. Laajassa, noin 600 helsinkiläistä lasta käsitäneessä päiväkotitutkimuksessa vuonna 1999 *Gefilus* maitoa juoneiden lasten infektiot vähenivät noin 10 prosenttia. Lisäksi LGG:n on todettu parantavan maitoallergisten lasten oireita. Tutkimus jatkuu.

Probiootit toimivat vasikoiden ripulien hoidossa aivan samoin kuin LGG ihmisellä. Vasikkariipulit ovat yleisiä, ja hoitoon käytetään antibiootteja. Valion vasikkaprobiootti on kehitetty korvaamaan antibioottien käyttöä, mikä on yksi tärkeimmistä kehityskohteista eläinrehujen alueella resistenttien bakteerikantojen yleistyttyä ongelmaksi asti. Tuote vaatii EU-hyväksynnän, hakemus jätettiin vuonna 1999.

Lactobacillus GG on maailman tutkituin terveystuotteinen maitohappobakteeri. Suomessa LGG bakteeria on *Gefilus* tuotteissa.

Uudet maidon terveys- vaikutteiset ainesosat

Bioaktiiviset peptidit

Maito on monipuolinen ruoka-aine jo sellaisenaan. Maidon komponenteista, rasvasta, laktoosista, proteiineista ja kivennäisaineista, löytyy suuri määrä uusia terveysvaikutteisia raaka-aineita.

Maidon proteiineista voidaan pilkkoa bioaktiivisia peptidejä, jotka alentavat verenpainetta. Peptidien tuottamiseen voidaan käyttää tiettyjä maitohappobakteereita uudella tavalla. Hyvänmakuisten, runsaasti halettuja peptidejä sisältävien tuotteiden kehitys edellyttää erityistä teknologista osaamista.

Kasvisterolit

Kasvisterolit ovat luonnollisia kasveissa esiintyviä rasvoja, joiden on todettu alentavan kolesterolia. Steroleja voidaan lisätä maitotuotteisiin. Näillä maitotuotteilla tehdyissä kliinisissä kokeissa kolesterolia aleni 10 - 13 prosenttia.

Koska kasvisteroleja ei luonnostaan esiinny maidossa, ovat nämä

tuotteet uuden uuselintarvikelainsäädännön alaisia. Valio on jättänyt Suomen ensimmäisen uuselintarvikehakemuksen, jonka etenemisestä riippuu tuotteiden markkinoilletulo-aika.

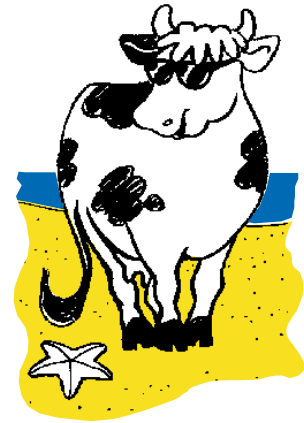
Konjugoitu linolihappo

Maitorasva sisältää konjugoitua linolihappoa, CLA:ta. CLA:n vaikutuksia rintasyövän ehkäisemiseksi tutkitaan laajasti. Maitorasva on CLA:n lähteenä oleellinen, noin 80 prosenttia CLA:sta saadaan maidosta. Maitorasvan kulutuksen vähentyminen on pienentänyt CLA:n saannin noin puoleen 20 vuoden aikana.

Sekä eläinkokeissa, että epidemiologisissa rintasyöpätutkimuksissa on saatu viitteitä CLA:n positiivista vaikutuksista. Tutkimukset jatkuvat sekä lehmien ruokinnan että kliinisten tutkimusten alueella. Sovellukset ovat kuitenkin vielä kehitysvaiheessa.

HUIPPUTEKNOLOGIAA PERINTEISIIN MAITOTUOTTEISIIN

Kromatografista erotusta voidaan käyttää laktoosittoman maidon valmistukseen, jolloin maidosta poiste-

taan laktoosi kokonaan. Maito ei tällöin ole makeaa kuten HYLÄ maidot vaan aidon maidon makuista.

Mikro-, ultra- ja nanosuodatus sekä käänteisosmoosi ja elektrodiolyysi ovat kalvosuodatustekniikoita, joiden merkitys maidon ja heran jalostuksessa lisääntyy. Nämä tekniikat mahdollistavat mikrobien, rasvan, proteiinin, laktoosin, kivennäisten tai jopa hyvin pienissä määrissä esiintyvien kallisarvoisten komponenttien erottamisen herasta tai maidosta taloudellisesti. Tekniikoita hyödynnetään jo laajasti herajauheiden valmistuksessa, bakteerien tuotannossa ja enenevästi uusien terveysvaikutteisten tuotteiden valmistuksessa.

LGG maailmankartalla.

Gefilus maitoa juoneiden lasten infektiot vähenivät noin 10 prosenttia vuonna 1999 tehdyssä päiväkotitutkimuksessa, jossa oli mukana lähes 600 lasta.

Valio Oy:n omistajat
31.12.1999

Osakkaan nimi	Kotipaikka	Osakkeita kpl à 20 000
Alavuden Osuusmeijeri	Alavus	102
Alueosuskunta Promilk	Lapinlahti	2 604
Evijärven Osuusmeijeri	Evijärvi	42
Hirvijärven Osuusmeijeri	Jalasjärvi	46
Hämeenlinnan Osuusmeijeri	Hämeenlinna	1
Härmän Seudun Osuusmeijeri	Alahärmä	82
Kainuun Osuusmeijeri	Kajaani	898
Kangasniemen Osuusmeijeri	Kangasniemi	80
Kauhavan Osuusmeijeri	Kauhava	72
Kaustisen Osuusmeijeri	Kaustinen	1
Keski-Pohjan Juustokunta	Toholampi	1 271
Keski-Suomen Maitokunta	Jyväskylä	1 378
Kiuruveden Osuusmeijeri	Kiuruvesi	233
Koilliskuntain Osuusmeijeri	Salla	112
Kortesjärven Osuusmeijeri	Kortesjärvi	37
Kuusamon Osuusmeijeri	Kuusamo	265
Kyrönmaan Osuusmeijeri	Isokyrö	124
Laaksojen Maitokunta	Ylivieska	1
Lammin Osuusmeijeri	Lammi	113
Liperin Osuusmeijeri	Liperi	162
Nilsian Osuusmeijeri	Nilsia	288
Nurmeksen Osuusmeijeri	Nurmes	626
Osuuskunta Idän Maito	Joensuu	2 877
Osuuskunta Lapin Maito	Rovaniemi	584
Osuuskunta Maito-Aura	Turku	1 964
Osuuskunta Maitojaloste	Seinäjoki	2 588
Osuuskunta Maitokolmio	Toholampi	244
Osuuskunta Maitomaa	Suonenjoki	290
Osuuskunta Maito-Pirkka	Tampere	1 616
Osuuskunta Normilk	Jyväskylä	5
Osuuskunta Pohjolan Maito	Haapavesi	2 981
Osuuskunta Satamaito	Pori	348
Osuuskunta Tuottajain Maito	Riihimäki	7 250
Paavolan Osuusmeijeri	Ruukki	32
Osakkaita yhteensä 34 kpl		29 317
Osakepääoma yhteensä		586,34 milj. mk

Valio-konserni ja omistajameijerit

Liikevaihto ja henkilöstö 1999

	Liikevaihto milj. mk	Henkilöstö 31.12.1999
Valio Oy	6 703	3 363
Valio Oy:n tytäryhtiöt		
Valio International U.S.A. Inc.	590	188
McCadam Cheese Co., Inc.	425	180
Finlandia Cheese Co., Inc.	297	8
Valio - Vache Bleue S.A.	345	111
Valio Sverige AB	89	23
Valio Eesti AS	55	16
ZAO Valio St. Petersburg	17	18
Tapila AS	38	62
Valiotekniikka Oy	7	14
UAB Valio International	0,4	2
Valio-konserni yhteensä	7 454	3 797
Omistajameijerit ¹⁾		343
Valioryhmä yhteensä		4 140

¹⁾ Valion kanssa markkinointisopimuksen solmineet osakasmelijerit ja hankintaosuskunnat.

Valio-konsernin osoitteita

Toimintakeskus
Meijeritie 6
PL 10
00039 VALIO
Puh. 01038 1121
Telekopio (09) 562 5068
Internet: <http://www.valio.fi>

LIIKETOIMINTA-ALUEET

VALIO KOTIMAAN MYYNTI JA VALIOJAKELU

Meijeritie 6
PL 10
00039 VALIO
Puh. 01038 1121
Telekopio 010381 2209

Myynnin toimipaikat

Valio Helsinki
Meijeritie 6
PL 10
00039 VALIO
Puh. 01038 1121
Telekopio 010381 2631

Valio Joensuu
Meijerintie 1
80100 JOENSUU
Puh. 01038 1132
Telekopio 010381 5938

Valio Jyväskylä
Laukaantie 9
PL 177
40351 JYVÄSKYLÄ
Puh. 01038 1122
Telekopio 010381 3900

Valio Kouvola
Tehontie 31
PL 11
45201 KOUVOLA
Puh. 01038 1126
Telekopio 010381 4955

Valio Oulu
Kangaskontiontie 2
PL 351
90101 OULU
Puh. 01038 1128
Telekopio 010381 5606

Valio Riihimäki
Meijerintie 6
PL 116
11101 RIIHIMÄKI
Puh. 01038 1123
Telekopio 010381 4010

Valio Seinäjoki
Osmankatu 2 E 6
PL 97
60101 SEINÄJOKI
Puh. 01038 1127
Telekopio 010381 5150

Valio Tampere
Automiehenkatu 2
PL 60
33101 TAMPERE
Puh. 01038 1124
Telekopio 010381 4304

Valio Turku
Rieskalähteentie 70
PL 120
20101 TURKU
Puh. 01038 1125
Telekopio 010381 4752

VALIO JUUSTOT, RAVINTORASVAT JA JAUHEET

Meijeritie 6
PL 10
00039 VALIO
Puh. 01038 1121
Telekopio 010381 2529

Valio Juustot, Ravintorasvat
ja Jauheet
Osmankatu 2
PL 337
60101 SEINÄJOKI
Puh. 01038 1127
Telekopio 010381 5171

VALIO TUORETUOTTEET JA VALIOJÄÄTELÖ

Meijeritie 6
PL 10
00039 VALIO
Puh. 01038 1121
Telekopio 010381 2539

Valiojäätelö/markkinointi
Meijeritie 3
PL 50
00039 VALIO
Puh. 01038 1121
Telekopio 010381 2509

VALIO OY:N TYTÄRYHTIÖT

Finlandia Cheese Co., Inc.
1140 Parsippany Blvd.
Parsippany, NJ 07054
USA
Puh. + 1 973 316 6699
Telekopio + 1 973 316 6609

McCadam Cheese Co., Inc.
PO Box 345/Annette Street 12
Heuvelton, N.Y. 13654
USA
Puh. + 1 315 344 2441
Telekopio + 1 315 344 7291

Tapila AS Laeva Meierei
Laeva vald
EE2463 Tartumaa
ESTONIA
Puh. + 372 7 301 660
Telekopio + 372 7 301 662

Valio Eesti AS
Karu 19/11
EE0001 Tallinn
ESTONIA
Puh. + 372 6 313 275
Telekopio + 372 6 268 620

UAB Valio International
Kumeliu Street 11-2
LT-3000 Kaunas,
LITHUANIA
Puh. + 370 7 202478
Telekopio + 370 7 202478

ZAO Valio St. Petersburg
Vasiljevski Ostrov 18. linia d. 47
199178 St. Petersburg
RUSSIA
Puh. + 7 812 325 8303
Telekopio + 7 812 325 8545

Valio Sverige AB
PO Box 10094, Arenavägen 23
S-121 27 Stockholm-Globen
SVERIGE
Puh. + 46 8 725 5150
Telekopio + 46 8 725 5151

Valiotekniikka Oy
Meijeritie 4
PL 122
00371 HELSINKI
Puh. 01038 1172
Telekopio 010381 2959

Valio - Vache Bleue S.A.
Grand Route 552
B-1428 Lillois-Witterzee
BELGIUM
Puh. + 32 6789 4946
Telekopio + 32 6721 8215

